
Sesijas dokuments

A9-0139/2022

2.5.2022

ZIŅOJUMS

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente *Terry Reintke*

Atzinuma sagatavotāji (*):

Petri Sarvamaa, Budžeta kontroles komiteja

Franco Roberti, Juridiskā komiteja

(*): Iesaistītās komitejas — Reglamenta 57. pants

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PIELIKUMS. TO STRUKTŪRU VAI PERSONU SARAKSTS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS INFORMĀCIJU	22
BUDŽETA KONTROLES KOMITEJAS ATZINUMS	24
JURIDISKĀS KOMITEJAS ATZINUMS.....	32
BUDŽETA KOMITEJAS ATZINUMS.....	39
KONSTITUCIONĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJAS ATZINUMS	44
LŪGUMRAKSTU KOMITEJAS ATZINUMS	50
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ.....	58
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	59

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu (2021/2180(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu un 5., 6., 7., 11. un 49. pantu,
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā pantus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tai skaitā 70., 258., 259., 260., 263., 265. un 267. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk "Harta"),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru par Savienības budžeta aizsardzības pasākumiem, jo īpaši lēmumus lietās C-156/21, Ungārija/ Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome¹ un C-157/21 Polija/ Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome²,
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 20. jūlija paziņojumu "2021. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2019)0700),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK³ (Vispārīgā datu aizsardzības regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. novembra Direktīvu (ES) 2018/1808, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu⁴ (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai⁵ (Tiesiskuma nosacījumu regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES)

¹ 2022. gada 16. februāra spriedums, Ungārija pret Eiropas Parlamentu un Eiropas Savienības Padomi, C-156/21, EU:C:2022:97.

² 2022. gada 16. februāra spriedums, Polijas Republika pret Eiropas Parlamentu un Eiropas Savienības Padomi, C-157/21, EU:C:2022:98.

³ OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

⁴ OV L 303, 28.11.2018., 69. lpp.

⁵ OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

Nr. 390/2014⁶,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā ANO cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības instrumentus un ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, kā arī ANO līgumu struktūru judikatūru un Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,
- ņemot vērā Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja, Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) pārstāvja mediju brīvības jautājumos un citu struktūru ieteikumus un ziņojumus,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, Eiropas Sociālo tiesību komiteju, kā arī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra, Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību, Nediskriminācijas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas, Venēcijas komisijas un citu struktūru konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas, atzinumus un ziņojumus,
- ņemot vērā 2007. gada 23. maija saprašanās memorandu starp Eiropas Padomi un Eiropas Savienību, kā arī Padomes 2020. gada 8. jūlija secinājumus par ES prioritātēm sadarbībai ar Eiropas Padomi 2020.–2022. gadam,
- ņemot vērā Komisijas pamatoto priekšlikumu Padomes 2017. gada 20. decembra lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu, kas sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu (COM(2017)0835),
- ņemot vērā 2020. gada 18. septembrī sāktu ES rasisma apkarošanas rīcības plānu 2020.–2025. gadam “Savienība, kurā valda līdztiesība” (COM(2020)0565),
- ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras 2020. gada 10. janvāra ziņojumu “Antisemitisms – pārskats par Eiropas Savienībā reģistrētajiem antisemitiskajiem incidentiem”,
- ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras 2021. gada 22. septembra ziņojumu "Pilsoniskās telpas aizsardzība ES" un citus ziņojumus, datus un rīkus, jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību informācijas sistēmu (*EFRIS*),
- ņemot vērā 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi⁷,
- ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā⁸,
- ņemot vērā 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par nepieciešamību ieviest Eiropas vērtību instrumentu, ar kuru tiek atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina

---

⁶ OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp.

⁷ OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

⁸ OV C 129, 5.4.2019., 13. lpp.

demokrātiju, tiesiskumu un pamatvērtības Eiropas Savienībā vietējā un valsts līmenī⁹,

- ņemot vērā 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība¹⁰,
- ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai¹¹,
- ņemot vērā 2020. gada 16. janvāra rezolūciju par notiekošajām uzklaušīšanām saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz Poliju un Ungāriju¹²,
- ņemot vērā 2020. gada 8. oktobra rezolūciju par tiesiskumu un pamattiesībām Bulgāriju¹³,
- ņemot vērā 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi¹⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 13. novembra rezolūciju par Covid-19 pasākumu ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām¹⁵,
- ņemot vērā 2020. gada 26. novembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā – gada ziņojumi par 2018. un 2019. gadu¹⁶,
- ņemot vērā 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu¹⁷,
- ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai¹⁸,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par ES tiesību aktu un LGBTIK iedzīvotāju tiesību pārkāpumiem Ungārijā sakarā ar Ungārijas parlamentā pieņemtajiem tiesību aktu grozījumiem¹⁹,
- ņemot vērā 2021. gada 14. septembra rezolūciju par LGBTIK tiesībām ES²⁰,
- ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju par mediju brīvību un tiesiskuma aizvien lielāku pasliktināšanos Polijā²¹,

---

⁹ OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.

¹⁰ OV C 433, 23.12.2019., 66. lpp.

¹¹ OV C 363, 28.10.2020., 45. lpp.

¹² OV C 270, 7.7.2021., 91. lpp.

¹³ OV C 395, 29.9.2021., 63. lpp.

¹⁴ OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.

¹⁵ OV C 415, 13.10.2021., 36. lpp.

¹⁶ OV C 425, 20.10.2021., 107. lpp.

¹⁷ OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.

¹⁸ OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.

¹⁹ OV C 99, 1.3.2022., 218. lpp.

²⁰ OV C 99, 1.3.2022., 218. lpp.

²¹ OV C 117, 11.3.2022., 151. lpp.

- ņemot vērā 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par Eiropas medijiem digitālajā desmitgadē: rīcības plāns atvēršanas un pārkārtošanās atbalstam²²,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. oktobra rezolūciju par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkumu²³,
  - ņemot vērā 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu ES: civiltiesību un krimināltiesību aktos paredzētu pasākumu nesamērīga īstenošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību²⁴,
  - ņemot vērā 2021. gada 11. novembra rezolūciju par pirmo gadadienu kopš aborta aizlieguma *de facto* ieviešanas Polijā²⁵,
  - ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā²⁶,
  - ņemot vērā 2021. gada 16. decembra rezolūciju par pamattiesībām un tiesiskumu Slovēnijā, jo īpaši kavēšanos Eiropas Prokuratūras prokuroru iecelšanā²⁷,
  - ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 9. marta rezolūciju par ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju²⁸,
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2021. gada 3. jūnija īpašo ziņojumu “Dezinformācija, kas skar Eiropas Savienību, tiek apkarota, bet nav iegrožota”,
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2022. gada 10. janvāra Īpašo ziņojumu Nr. 01/2022 “ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos: neraugoties uz centieniem, pamatproblēmas saglabājas”,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas, Juridiskās komitejas, Budžeta komitejas, Konstitucionālo jautājumu komitejas un Lūgumrakstu komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A9-0139/2022),
- A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā, tostarp pie minoritātēm piederošu personu tiesības, – vērtībām, kas ir kopējas visām ES dalībvalstīm un kuras ir jāievēro arī kandidātvalstīm, lai pievienotos Savienībai, pildot Kopenhāgenas kritērijus, kurus pēc iestāšanās nedrīkst neņemt vērā vai interpretēt no

²² Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0428.

²³ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0439.

²⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0451.

²⁵ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0455.

²⁶ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0502.

²⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0512.

²⁸ Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0064.

jauna; tā kā demokrātija, tiesiskums un pamattiesības ir savstarpēji pastiprinošas vērtības, kas, ja tās tiek apdraudētas, var radīt sistēmiskus draudus Savienībai un tās pilsoņu tiesībām un brīvībām; tā kā tiesiskuma respektēšana ir saistoša gan Savienībai, gan tās dalībvalstīm visos pārvaldības līmeņos, tostarp zemāka līmeņa struktūrām;

- B. tā kā LES 4. panta 3. punktā noteiktais lojālas sadarbības princips uzliek Savienībai un dalībvalstīm pienākumu sniegt savstarpēju palīdzību to pienākumu izpildē, kas izriet no Līgumiem, ar pilnīgu savstarpēju cieņu, un dalībvalstīm – veikt visus vajadzīgos vispārējos vai konkrētos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem;
- C. tā kā ikgadējais tiesiskuma pārskatīšanas cikls ir atzinīgi vērtējams papildinājums pieejamajiem instrumentiem LES 2. panta vērtību saglabāšanai, risinot situāciju visās ES dalībvalstīs, ziņojumā pamatojoties uz četriem pīlāriem, kas tieši ietekmē tiesiskuma ievērošanu;
- D. tā kā, neizsakot konkrētus ieteikumus un neveicot efektīvus turpmākos pasākumus, ziņojums par tiesiskumu var nepalīdzēt novērst, atklāt un efektīvi un laikus risināt sistēmiskas problēmas un regresu tiesiskuma jomā, kā novērots vairākās ES dalībvalstīs iepriekšējos gados;
- E. tā kā dalībvalstis ievieša ārkārtas pasākumus, lai reaģētu uz Covid-19 pandēmiju; tā kā, lai šie pasākumi būtu likumīgi, ierobežojot pamattiesības vai pamatbrīvības, ir jāievēro nepieciešamības un proporcionalitātes principi; tā kā dažās dalībvalstīs ir tikusi novērota negatīva tendence tiesiskuma jomā, jo valdības ir izmantojušas ārkārtas pasākumus kā attaisnojumu tam, lai vājinātu demokrātisko līdzsvara un atsvara sistēmu;
- F. tā kā ir jānostiprina un jāracionalizē spēkā esošie mehānismi un jāizstrādā vienots visaptverošs ES mehānisms, lai efektīvi aizsargātu demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības un lai nodrošinātu, ka LES 2. panta vērtības tiek ievērotas visā Savienībā, kā arī kandidātvalstīs, tomēr paredzot atšķirīgus uzraudzības režīmus, lai dalībvalstīm tiktu liegts izstrādāt valsts tiesību aktus, kas ir pretrunā LES 2. panta vērtību aizsardzībai;
- G. tā kā tiesības uz vārda brīvību, informāciju un tiesības uz sabiedrības līdzdalību ir viens no demokrātiju stūrakmeņiem;
- H. tā kā Eiropas Padomes Ekspertu komiteja naida runas apkarošanai ir sagatavojusi Ministru komitejas ieteikuma projektu par naida runas apkarošanu, kurā sniegtas nesaistošas norādes par to, kā šo parādību novērst, un pašlaik 2022. gadā tiek sagaidīta tā pieņemšana²⁹; tā kā jaunizveidotajai Ekspertu komitejai naida noziegumu apkarošanai ir uzdots līdz 2023. gada beigām sagatavot Ministru komitejas ieteikuma projektu par naida noziegumiem;
- I. tā kā programma “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” ļauj sniegt tiešu un elastīgu

---

²⁹ Ministru komitejas ieteikuma projekts par naida runas apkarošanu, pieejams tīmekļa vietnē <https://rm.coe.int/draft-recommendation-on-combating-hate-speech-public-consultation-v-18/native/1680a2ef25> ; Izziņots vietnē <https://www.coe.int/en/web/committee-antidiscrimination-diversity-inclusion/-/the-cdadi-finalised-important-deliverables-at-its-fourth-plenary-meeting> .

atbalstu pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, kas vietējā, valsts un Eiropas līmenī veicina un aizsargā LES 2. pantā noteiktās vērtības;

2021. gada ziņojums par tiesiskumu – vispārīgi apsvērumi

1. atzinīgi vērtē Komisijas otro gada ziņojumu par tiesiskumu; norāda, ka Parlaments regulāri izmanto šo gada ziņojumu kā informācijas avotu, apspriežot tiesiskuma situāciju konkrētā dalībvalstī; pauž nožēlu par to, ka Komisija nav pilnībā ņēmusi vērā Parlamenta 2021. gada 24. jūnija rezolūcijā par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu sniegtos ieteikumus, jo īpaši par tās ziņošanas tvēruma paplašināšanu, lai aptvertu visas LES 2. pantā noteiktās vērtības, sistēmisku un individuālu pārkāpumu nošķiršanu un padziļinātāku un pārredzamāku vērtēšanu, tostarp rīcību, reaģējot uz pārkāpumiem; uzskata, ka šie ieteikumi joprojām ir spēkā, un atkārtoti norāda uz tiem;
2. atzinīgi vērtē to, ka tiesu sistēmu darbība, korupcijas apkarošanas regulējums, mediju plurālisms un daži institucionāli jautājumi, kas saistīti ar varas līdzsvara un savstarpējas kontroles sistēmu, tai skaitā zināmā mērā pilsonisko telpu, ir daļa no Komisijas ikgadējā ziņojuma; tomēr pauž nožēlu, ka ne visi ar tiesiskumu saistītie jautājumi ir pietiekami sīki vai plaši aplūkoti 2021. gada ziņojumā; ierosina Komisijai analizēt tiesiskuma jautājumus katrā pīlārā, izmantojot visu LES 2. pantā noteikto vērtību un Hartā aprakstīto pamattiesību prizmu; aicina ikgadējā ziņojumā iekļaut citus svarīgus Venēcijas komisijas 2016. gada tiesiskuma kontrolsaraksta elementus, piemēram, pilnvaru ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, vienlīdzību likuma priekšā, nediskrimināciju un tiesu iestāžu pieejamību, tostarp tiesību uz taisnīgu tiesu aspektus; atkārtoti aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos iekļaut cietumu apstākļu novērtējumu;
3. ar gandarījumu konstatē, ka ziņojumā ir iekļautas konkrētām valstīm veltītas nodaļas; atzinīgi vērtē Komisijas centienus sadarboties ar valstu valdībām, valstu parlamentiem un Eiropas Parlamentu, kā arī pilsonisko sabiedrību un citām valstu struktūrām; aicina dalībvalstis proaktīvi sadarboties ar Komisiju un publiskot savus rakstiskos iesniegumus, lai neatkarīgie eksperti un pilsoniskās sabiedrības grupas varētu pārbaudīt faktus un reaģēt uz tiem, kā arī nodrošināt pilnīgu pārredzamību; mudina Komisiju turpināt padziļināt analīzi un aicina Komisiju nodrošināt šim nolūkam pienācīgus resursus, tostarp cilvēkresursus, lai sasniegtu plašu un daudzveidīgu ieinteresēto personu loku; uzskata, ka Komisijai vairāk laika un uzmanības būtu jāvelta valstu apmeklējumiem, jo īpaši apmeklējumiem uz vietas; aicina Komisiju palielināt sabiedrības informētību par šiem apmeklējumiem, lai veicinātu tiesiskuma kultūru valstu līmenī; atzinīgi vērtē Komisijas veiktos valstu parlamentu apmeklējumus nolūkā iepazīstināt ar ziņojuma konstatējumiem;

Metodika

4. uzsver, ka visas dalībvalstis tiek rūpīgi pārbaudītas, izmantojot vienus un tos pašus rādītājus un saskaņā ar vienu un to pašu metodiku, nevienu dalībvalsti nediskriminējot; aicina Komisiju sniegt sīkāku informāciju par rādītājiem, ko tā izmanto, lai novērtētu situāciju tiesiskuma jomā dalībvalstīs; aicina Komisiju katru septembri rīkot ikgadēju ES vērtību nedēļu, kurā minētais ziņojums tiktu iesniegts Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem vienlaikus ar rezultātu apkopojumu tiesiskuma jomā, kurā tas būtu būtu labāk atspoguļots, kā arī kopā ar ES Pamattiesību aģentūras ziņojumu par

- pamattiesībām un mediju plurālisma uzraudzības instrumenta rezultātiem; uzskata, ka ziņojums par tiesiskumu pašlaik aprakstoši dokumentē situāciju dalībvalstīs, bet tam vajadzētu būt analītiskam un preskriptīvam instrumentam, lai tas varētu pildīt savus preventīvos un seku mazināšanas mērķus; uzsver, ka, lai rūpīgi analizētu pašreizējo stāvokli dalībvalstīs, ir jāveic vispārēja analīze un novērtējums par tiesiskumu dalībvalstīs; tomēr uzsver, ka dažāda rakstura vai intensitātes trūkumu vai pārkāpumu atspoguļošana rada nopietnāko tiesiskuma pārkāpumu trivializēšanas risku; mudina Komisiju ziņojumos skaidrāk un saprotamāk īstenot diferencēšanu, atšķirot sistēmiskus un apzinātus tiesiskuma pārkāpumus no atsevišķiem pārkāpumiem;
5. pauž nožēlu par to, ka ziņojumā nav skaidri atzīts apzinātais tiesiskuma regresa process valstīs, uz kurām attiecas notiekošās LES 7. panta 1. punkta procedūras, konkrēti Polijā un Ungārijā, un nav konstatēti tiesiskuma trūkumi vairākās dalībvalstīs; aicina Komisiju skaidri noteikt, ka gadījumā, ja LES 2. panta vērtības kādā laikposmā tiek sistemātiski, apzināti, lielā mērā un pastāvīgi pārkāptas, dalībvalstis varētu neatbilst visiem kritērijiem, kas nosaka demokrātiju, un kļūt par autoritāriem režīmiem;
  6. pauž nožēlu par to, ka Komisijai kopsavilkuma ziņojumā vairākas reizes saistībā ar jautājumiem, kas rada bažas, bija jāpiemin vairākas dalībvalstis, jo īpaši Ungārija un Polija, un ka kopš ziņojuma publicēšanas nav panākti nekādi vērā ņemami uzlabojumi; atgādina, ka kopš 2021. gada jūnija Parlaments plenārsēžu rezolūcijās ir pievērsies arī tiesiskuma situācijai Ungārijā, Polijā un Slovēnijā; turklāt atgādina, ka Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupa un Budžeta kontroles komiteja ir arī pievērsusies līdzīgiem jautājumiem vairākās dalībvalstīs; uzsver, ka pēc vairākām *ad hoc* delegācijām uz dažām no šīm dalībvalstīm ir kļuvis skaidrs, ka stāvoklis tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību jomā šajās dalībvalstīs ir daudz sliktāks nekā aprakstīts Komisijas ziņojumā; uzskata – lai labāk identificētu valstis, kurās vērojams regress, Komisijai būtu jāveic plašāks novērtējums par tiem vieniem un pašiem elementiem visās valstu sadaļās;
  7. aicina Komisiju katras valsts sadaļas noslēgumā veikt dalībvalsts rezultātu novērtējumu attiecībā uz atsevišķiem ziņojuma pīlāriem, norādot, cik lielā mērā ir izpildīti Tiesiskuma nosacītības regulas nosacījumi; tādēļ aicina Komisiju papildus kvalitatīvajam novērtējumam katram no dažādajiem pīlāriem izstrādāt tiesiskuma indeksu, kas varētu liecināt par tiesiskuma ievērošanas līmeni dalībvalstīs un būtu balstīts uz objektīvu, pieejamu, pārredzamu, salasāmu un nediskriminējošu datu pasniegšanas un neatkarīgu ekspertu veiktas salīdzinošās analīzes sistēmu;
  8. uzskata, ka gada ziņojumā būtu jāapzina transversālas tendences ES līmenī, tostarp iespējamās sistēmiski vājās vietas; aicina Komisiju apzināt gadījumus, kad pasākumi vai prakse, kas apdraud tiesiskumu vienā dalībvalstī, kļūst vai var kļūt par paraugu citām dalībvalstīm; uzsver, ka tīša vērsšanās pret minoritāšu grupu tiesībām dažās dalībvalstīs ir radījusi un uzturējusi rezonansi arī citur, par ko liecina sieviešu, LGBTIK un citu minoritāšu grupu tiesību stāvokļa pasliktināšanās; turklāt aicina Komisiju uzsvērt, ka tiesiskuma pārkāpumi var negatīvi ietekmēt Savienību kopumā;
  9. uzskata, ka ziņojumā būtu jāiekļauj ne tikai ikgadējie statistiskie dati, bet arī ir jāsniedz evolucionārs un dinamisks priekšstats par tiesiskuma ievērošanu vai regresu visu

dalībvalstu tiesu sistēmās; atzinīgi vērtē 2021. gada ziņojuma centienus salīdzināt situāciju ar 2020. gada ziņojumā aprakstīto; uzskata, ka ir nepieciešams skaidri noteikt pozitīvās un negatīvās tendences attiecībā uz tiesiskuma situāciju un analizēt to cēloņus;

10. uzskata, ka būtu vēlams jauna atsevišķa nodaļa par Savienības iestādēm, kurā tiktu novērtēta situācija saistībā ar varas dalīšanu, pārskatatbildību un līdzsvara un atsvara sistēmu;

Novērtējums un ieteikumi

11. uzskata, ka 2021. gada ziņojumā būtu vajadzējis sniegt skaidrākus novērtējumus, norādot, vai ir bijuši būtiski trūkumi, pastāv LES 2. panta vērtību pārkāpuma risks vai faktiskas pārkāpums katrā no pīlāriem, kas analizēti atsevišķām valstīm veiktās nodaļās; aicina Komisiju iekļaut novērtējumu par visiem iepriekšējā gadā īstenotajiem tiesiskuma pasākumiem, pievienojot analīzi par to efektivitāti un iespējamām uzlabošanas veidiem; aicina integrētākā veidā analizēt saikni starp četriem pīlāriem un to, kā trūkumu kopums var izraisīt sistēmiskus LES 2. pantā noteikto vērtību pārkāpumus vai to riskus; atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi izmantot tiešus un nepārprotamus formulējumus un skaidri uzsvērt Komisijas nostājā izklāstīto apskatāmo jautājumu;
12. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu 2022. gada ziņojumā iekļaut konkrētām valstīm adresētus ieteikumus; aicina Komisiju šādiem ieteikumiem pievienot īstenošanas termiņus, mērķus un konkrētus veicamos pasākumus; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos iekļaut informāciju par progresu, kas panākts tās ieteikumu īstenošanā, kā arī visu gadu iekļaut to strukturētajā dialogā ar Parlamentu; aicina Komisiju nodrošināt, lai tās ikgadējos ziņojumos tiktu iztirzāta visu tādu attiecīgo ieteikumu izpilde, kuri konkrētām valstīm ir jāpilda, īstenojot Eiropas pusgadu, jo īpaši ieteikumi, kas ir saistīti ar tiesu iestāžu un prokuratūras neatkarību, kā arī tie, kas attiecas uz korupcijas apkarošanu un pārredzamības un integritātes nodrošināšanu;
13. iesaka Komisijai līdzās katram ieteikumam norādīt tādu piemērotu instrumentu neizsmēlošu sarakstu, ko ES iestādes var izmantot, ja trūkumi netiek novērsti; aicina Komisiju nevilcināties ar šo instrumentu izmantošanu un neatlikt to uz nākamo pārskata ciklu, jo īpaši gadījumos, kad nav pārliecības par ieteikumu ātru īstenošanu vai ja pastāv situācijas turpmākas pasliktināšanās risks;

Tvērums

14. pauž nožēlu par to, ka ne 2020., ne 2021. gada ziņojumā nav pilnībā iekļautas LES 2. pantā noteiktās demokrātijas un pamattiesību vērtības, kas tiek ietekmētas nekavējoties, tiklīdz valstīs sāk pasliktināties situācija tiesiskuma jomā; atgādina, ka tiesiskums, demokrātija un pamattiesības ir cieši saistīti;

Tiesu sistēmas

15. uzsver, ka tiesu iestāžu pārskatatbildība, prokuratūras un tiesu neatkarība un spriedumu izpilde ir centrāli tiesiskuma elementi; pauž nožēlu par nopietnajām un strukturālajām problēmām saistībā ar tiesu iestāžu neatkarību dažās dalībvalstīs; uzsver juridisko profesiju būtisko nozīmi pamattiesību aizsardzības nodrošināšanā un tiesiskuma

stiprināšanā; aicina dalībvalstis aizsargāt tiesnešus un prokurorus no politiskiem uzbrukumiem un spiediena, ar ko tiek mēģināts iedragāt viņu darbu, un uzstāj, ka dalībvalstīm ir pilnībā jāievēro Savienības un starptautiskie tiesību akti par tiesu iestāžu neatkarību; aicina Komisiju savā 2022. gada ziņojumā iekļaut konkrētus ieteikumus, lai nodrošinātu tiesu iestāžu neatkarību visās dalībvalstīs, un gada ziņojumā ietvert arī advokātu un advokātu asociāciju neatkarību, jo tie ir būtisks neatkarīgu tiesu sistēmu elements;

16. atgādina, ka Savienības tiesību akti prevalē pār valstu tiesību aktiem neatkarīgi no tā, kā ir organizētas valstu tiesu sistēmas; aicina Komisiju cieši uzraudzīt valstu tiesu nolēmumus, lai tajos būtu ievērots ES tiesību aktu pārākums pār valstu tiesību aktiem un jo īpaši dažu Līgumu pantu nesaderību ar valstu konstitūcijām; mudina Komisiju nodrošināt konkrētas, tūlītējas un pienācīgas atbildes uz atteikumiem īstenot un ievērot EST spriedumus un ziņot Parlamentam par šajā sakarā veiktajiem pasākumiem;
17. uzsver tiesu iestāžu padomju svarīgo lomu tiesu neatkarības nodrošināšanā; norāda, ka vairākām dalībvalstīm ir ilgstošas problēmas saistībā ar tiesu iestāžu padomju sastāvu un tiesnešu iecelšanas procesu, kas dažkārt ir neaizsargāti pret nepamatotu politisku iejaukšanos; mudina dalībvalstis sistemātiski lūgt Venēcijas komisijas atzinumu, ja tās vēlas pielāgot šo struktūru sastāvu un darbību, un veikt turpmākus pasākumus saistībā ar šiem ieteikumiem; uzskata, ka Komisijai šādi turpmākie pasākumi ir jānovērtē gada ziņojumā;
18. norāda, ka prokuratūra ir būtisks elements cīņā pret noziedzību, korupciju un varas ļaunprātīgu izmantošanu; uzsver, ka ir jāievieš aizsardzības pasākumi, lai saglabātu prokuratūras un atsevišķu prokuroru neatkarību, lai viņi nebūtu pakļauti nepamatotam politiskam spiedienam, jo īpaši no valdības puses, vienlaikus izpildot nepieciešamos pārskatatbildības nosacījumus, lai novērstu dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu vai nolaidību; pauž pilnīgu solidaritāti un nedalītu atbalstu visiem noziegumos cietušajiem;
19. norāda, ka stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*) ne tikai nopietni apdraud tiesu iestāžu pieejamību personām, pret kurām tā tiek vērsta, un tādējādi tiesiskumu, bet arī ir dalībvalstu tiesu sistēmu un tiesiskā regulējuma ļaunprātīga izmantošana, jo īpaši kavējot dalībvalstu spēju sekmīgi risināt pašreizējās kopīgās problēmas, kas izklāstītas rezultātu apkopojumā tiesiskuma jomā, piemēram, tiesvedības ilgumu un tiesu sistēmu kvalitāti, kā arī lietu skaita pārvaldību un neizskatīto lietu uzkrāšanos;

Korupcijas apkarošanas regulējums

20. atkārtoti pauž viedokli, ka korupcija nopietni apdraud demokrātiju, Eiropas finanšu līdzekļus un tiesiskumu; pauž dziļas bažas par dažās dalībvalstīs novēroto pieaugošo korupcijas līmeni un situācijas pasliktināšanos, par to, ka joprojām ir korupcijas gadījumi, kuros iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas un politiķi, un par organizētās noziedzības iefiltrēšanos ekonomikā un publiskajā sektorā; atzinīgi vērtē 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu iekļauto informāciju par šo jautājumu, un aicina turpmākajos ziņojumos sniegt vairāk precizējumu par to, vai ir skarti ES līdzekļi;
21. mudina Komisiju atjaunināt un uzlabot Savienības korupcijas apkarošanas politiku un

instrumentus, tostarp nodrošinot vienotu korupcijas nozieguma definīciju un izveidojot kopīgus standartus un kritērijus, kā arī nodrošinot to pienācīgu īstenošanu un izpildi; atgādina, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis sadarbotos ar *EPPO* un aktīvi atbalstītu tās uzdevumus; aicina dalībvalstis, kas to vēl nav izdarījušas, pievienoties *EPPO*; atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir nosūtījusi oficiāla paziņojuma vēstules gandrīz visām dalībvalstīm par Trauksmes cēlēju aizsardzības direktīvas³⁰ netransponēšanu;

Vārda un informācijas brīvība, mediju brīvība un plurālisms

22. atgādina, ka mediju brīvība un plurālisms, tostarp kvalitatīvi, ilgtspējīgi un pārredzami finansēti un neatkarīgi ziņu mediji – gan tradicionālie, gan digitālie –, neatkarīgi žurnālisti, faktu pārbaudītāji un pētnieki, kā arī spēcīgi sabiedriskie mediji ir būtiski svarīgi demokrātijai, garantija pret varas ļaunprātīgu izmantošanu un labākais līdzeklis pret dezinformāciju; pauž bažas par plašsaziņas līdzekļu politisko neatkarību dažās dalībvalstīs, jo redakcionālā nostāja atspoguļo politiskās vides spēcīgo polarizāciju;
23. pauž satraukumu par aizvien naidīgāko vidi, kurā žurnālisti un mediju pārstāvji darbojas daudzās dalībvalstīs, jo īpaši tad, ja viņu darbs atspoguļo varas ļaunprātīgu izmantošanu, korupciju, pamattiesību pārkāpumus un noziedzīgas darbības; atgādina, ka dažās dalībvalstīs žurnālisti un plašsaziņas līdzekļi arvien vairāk tiek pakļauti iebiedēšanai, draudiem (tostarp sociālajos medijos), kriminālsūdzībām, fiziskiem uzbrukumiem, vardarbīgiem incidentiem un slepkavībām; nosoda dažu dalībvalstu valdību īstenotās represīvās stratēģijas, piemēram, *SLAPP* un nomelnošanas kampaņu izmantošanu, kā arī pieaugošo valsts kontroli pār sabiedriskajiem medijiem, pilsonisko sabiedrību un akadēmiskajām iestādēm, kas noved pie pašcenzūras un mediju un akadēmiskās brīvības mazināšanās; atgādina, ka pret atentātā noslepkavoto pētniecisko žurnālisti *Daphne Caruana Galizia* viņas nāves brīdī bija ierosinātas 47 civillietas un krimināllietas par neslavas celšanu un ka viņas ģimenes locekļi joprojām ir iesaistīti daudzās no tām; brīdina, ka šīs nepieņemamās norises var negatīvi ietekmēt vārda brīvību un preses brīvību un ka tām nevajadzētu ļaut radīt precedentu ne Savienībā, ne Savienības kandidātvalstīs vai potenciālajās kandidātvalstīs;
24. pauž nožēlu par to, ka 2021. gada ziņojumā nav atspoguļota šo tendenču nopietnība, jo īpaši saistībā ar valsts kontroli, stratēģisko tiesvedību un nomelnošanas kampaņām, ko īsteno dažas dalībvalstis; mudina Komisiju uzlabot ar medijiem saistītās nodaļas, sniedzot novērtējumu par mediju brīvības, mediju plurālisma un mediju īpašumtiesību pārredzamības aizsardzības valsts regulējumu efektivitāti, ieviest Savienības tiesību aktus pret *SLAPP* izmantošanu, nosakot minimālos standartus, un gaidāmajā Mediju brīvības aktā nākt klajā ar vērienīgu tiesisko regulējumu, kura nolūks būtu novērst mediju pieaugošo politizāciju dažās dalībvalstīs; uzsver, ka ziņojumā būtu jāiekļauj rūpīgs novērtējums par dalībvalstu audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru neatkarību, kuriem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem jābūt neatkarīgiem no to attiecīgajām valdībām; aicina Komisiju nodrošināt papildu un elastīgāku finansējumu neatkarīgai pētnieciskajai žurnālistikai Savienībā;
25. uzsver redakcionāli neatkarīgu sabiedrisko mediju nozīmi tajā, lai nodrošinātu kvalitatīvu, objektīvu un brīvu sabiedriskās dzīves atspoguļošanu, jo īpaši vēlēšanu

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem. OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.

laikā; aicina dalībvalstis nodrošināt stabilu, atklātu, pārredzamu, ilgtspējīgu un pienācīgu finansējumu sabiedriskajiem medijiem vairāku gadu garumā, lai garantētu to kvalitāti un neatkarību no valdības, politiskā, ekonomiskā un cita veida spiediena; pauž nožēlu par to, ka gada ziņojumā nav apskatīti sabiedriskie mediji; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos rūpīgi pārskatīt sabiedrisko mediju darbību;

26. konstatē, ka viltus ziņas un no tām izrietošā maldinošā informācija, kas vērsta uz ES iedzīvotājiem, apdraud demokrātiju un tiesiskumu Savienībā, jo dezinformācijas izplatīšanās polarizē un vājina mūsu demokrātiju; atzinīgi vērtē Komisijas gada ziņojumā sniegto aprakstu par politisko spiedienu un ietekmi uz medijiem un aicina Komisiju skaidrāk aprakstīt sistemātiskās dezinformācijas un ārvalstu iejaukšanās kampaņas, kuru mērķis ir mazināt sabiedrības uzticēšanos valsts iestādēm un neatkarīgajiem medijiem; atzīst, ka globālām tiešsaistes platformām var būt milzīga graujoša ietekme uz mediju nozari; šajā sakarā uzsver, ka spēkā esošie tiesību akti pilnībā nenodrošina taisnīgu vidi tiešsaistes ekosistēmā, piemēram, attiecībā uz cīņu pret dezinformāciju un algoritmisko pārskatatbildību; uzskata, ka attiecīgo tiesību aktu, jo īpaši Digitālo pakalpojumu tiesību akta un Digitālo tirgu tiesību akta, pieņemšana bija solis pareizajā virzienā, taču Eiropas Mediju aktā ir jāizdara vairāk, lai radītu taisnīgus apstākļus, ņemot vērā plašsaziņas līdzekļu nozares digitālo pārveidi un tiešsaistes platformu izplatību;
27. uzsver, ka mediju brīvība ir cieši saistīta ar māksliniecisko un akadēmisko brīvību; pauž nožēlu par to, ka dažās dalībvalstīs vārda brīvība, mākslas brīvība un pulcēšanās brīvība ir būtiski iegrožota un ierobežota; uzsver, ka izglītības sistēmu neatkarība ir apdraudēta, ja netiek garantēta to iestāžu autonoma organizatoriskā struktūra; aicina Komisiju gada ziņojumos par tiesiskumu iekļaut visus vārda brīvības aspektus;

Demokrātija un līdzsvara un atsvara sistēma

28. piekrīt nostājai, ka varas dalīšanas princips ir būtisks valsts efektīvas darbības elements, tostarp tiesu sistēmu efektīvas, neatkarīgas un bezkaislīgas darbības elements visā Savienībā un pieprasa, lai uz tiesnešiem un prokuroriem netiktu izdarīts nekāds spiediens, jo īpaši no politisko un ekonomisko aprindu puses;
29. uzsver, ka godīgas un brīvas vēlēšanas ir viens no absolūtā minimuma kritērijiem funkcionējošas demokrātijas nodrošināšanai un ka ikvienam vēlēšanu procesam Savienībā vajadzētu noritēt bez nepamatotas ietekmes un pārkāpumiem; uzsver, ka gadījumā, ja EDSO konstatē, ka vēlēšanas nav noritējušas taisnīgi un brīvi, ir jāveic konkrēti pasākumi, tostarp saskaņā ar LES 7. panta 1. punkta procedūru; mudina Komisiju un dalībvalstis veikt visus nepieciešamos pasākumus, ja tiek konstatēts risks manipulēt ar vēlēšanām kādā dalībvalstī neatkarīgi no tā, vai to dara valsts, ārvalstu vai privāti aktori;
30. atgādina, ka pamatbrīvību, tostarp tiesību publiski paust kritiku, īstenošana ir brīvas un demokrātiskas sabiedrības pamatelements; pauž bažas par pilsoniskās telpas samazināšanos dažādās dalībvalstīs, ko apliecina *SLAPP* izmantošana pret plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem un aktīvistiem, kā arī politiskajiem oponentiem, un viņu novērošana; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos ierosināt direktīvu pret ļaunprātīgu tiesvedību, kas

vērsta pret žurnālistiem un tiesību aizstāvjiem, un uzsver, ka tās darbības jomai jābūt pietiekami visaptverošai, lai aptvertu visus tiesību aizstāvjus, tostarp individuālus aktīvistus;

31. uzsver, ka *Pegasus* un līdzvērtīgas spieģprogrammatūras nelikumīga izmantošana, ko dalībvalstis veic pret žurnālistiem, juristiem, opozīcijas politiķiem un citām personām, tieši apdraud demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesības; aicina Komisiju novērtēt novērošanas instrumentu ļaunprātīgu izmantošanu un tās ietekmi uz demokrātiskajiem procesiem Savienībā, kā arī iespējamās LES 2. panta vērtību un Pamattiesību hartas pārkāpumus;
32. uzskata, ka pilsoniskās telpas stāvoklis dalībvalstīs ir pelnījis atsevišķu nodaļu ziņojumā, un ir pamatoti izveidot "Eiropas pilsoniskās telpas indeksu", ņemot vērā pilsoniskās sabiedrības būtisko nozīmi tādas pilnībā demokrātiskas un iekļaujošas sabiedrības saglabāšanā, kuras pamatā ir cilvēktiesību ievērošana, un ņemot vērā problēmas, ar kurām saskaras pilsoniskā sabiedrība dažādās dalībvalstīs, tostarp likumdošanas un administratīvos pasākumus, ierobežotu piekļuvi finansējumam un nomelnošanas kampaņas;
33. iesaka Komisijai attīstīt gada ziņojuma ceturto pīlāru "Citi institucionāli jautājumi, kas saistīti ar līdzsvara un atsvara sistēmu", pārveidojot to par pīlāru "Demokrātija un līdzsvara un atsvara sistēma", kurā būtu novērtēti tādi elementi kā iespējamie draudi demokrātiskajiem procesiem Savienībā un dalībvalstīs, tostarp manipulācijas ar vēlēšanām;

Covid-19 pasākumu ietekme uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām

34. atgādina par ar Covid-19 pandēmiju saistīto pasākumu, tostarp ārkārtas stāvokļa un dekrētlikumu izmantošanas, spēcīgo ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām Savienībā, jo īpaši tiesiskuma, mediju brīvības un korupcijas apkarošanas jomā;
35. pauž nožēlu par Covid-19 pandēmijas laikā pieņemto ārkārtas pasākumu būtību un pārmērīgo izmantošanu, šādu pasākumu *ex post* parlamentārās kontroles trūkumu dažās valstīs un to, ka daudzās dalībvalstīs parlamenta darbs tika pārtraukts, kā rezultātā ir palielinājušās valdību pilnvaras un ir izzudusi izpildvaras atzara pārskatatbildība un pārredzamība;
36. atgādina, ka Covid-19 pandēmija negatīvi ietekmēja gan tiesu pieejamību, gan valstu tiesu efektivitāti, tostarp izraisīja valstu tiesu daļēju slēgšanu; uzsver, ka pandēmijas izraisītā ārkārtas situācija parādīja, ka ir steidzami jāmodernizē tiesvedība un jāievieš digitāli elementi, lai palielinātu tiesu sistēmu efektivitāti un atvieglotu piekļuvi juridiskajai palīdzībai un informācijai;
37. atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā ir iekļauta sadaļa par Covid-19 pandēmijas ietekmi uz tiesiskumu; uzsver, ka šo pasākumu izmantošanas un proporcionalitātes uzraudzība būtu jāturpina līdz brīdim, kad visi pasākumi tiks atcelti bez jebkādiem izņēmumiem; šajā sakarā norāda uz ES Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļu ļaunprātīgas izmantošanas risku; atkārtoti norāda, ka šos līdzekļus varēs piešķirt tikai pēc tam, kad šīs bažas tiks pilnībā novērstas; mudina Komisiju savlaicīgi izvērtēt, vai dalībvalstu

veiktie pasākumi patiešām bija ierobežoti laikā, nepieciešami un samērīgi, vienlaikus ievērojot līdzsvara un atsvāra sistēmu; aicina Komisiju izstrādāt ieteikumus, lai palīdzētu dalībvalstīm mazināt pandēmijas negatīvo ietekmi tiesiskuma, korupcijas apkarošanas un mediju brīvības jomā;

Pamattiesības un līdztiesība

38. ar bažām uzsver to, ka sievietes un neaizsargātas personas, tai skaitā personas ar invaliditāti, bērni, reliģiskās minoritātes, jo īpaši laikā, kad Eiropā pieaug antisemitisms, antičigānisms un naidis pret musulmaņiem, romi, Āfrikas un Āzijas izcelsmes cilvēki un citas personas, kas pieder etniskajām un lingvistiskajām minoritātēm, migranti, patvēruma meklētāji, bēgļi, LGBTIK personas un vecāka gadagājuma cilvēki, jo īpaši marginalizētās apdzīvotās vietās dzīvojošie, joprojām uzskata, ka visā Savienībā netiek pilnībā ievērotas viņu tiesības un ka viņi joprojām tiek pakļauti diskriminējošai praksei; uzsver acīmredzamo saikni starp tiesiskuma standartu pasliktināšanos un pamattiesību un minoritāšu tiesību pārkāpumiem, piemēram, pārmērīga spēka izmantošanu no tiesībaizsardzības iestāžu puses protestu laikā un pie Savienības robežām; atgādina, ka dažos gadījumos dalībvalstis apzināti izmanto pasākumus, kas ir apšaubāmi no tiesiskuma viedokļa, piemēram, tiesību aktus, kas pieņemti paātrinātās procedūrās bez sabiedriskās apspriešanas vai izņēmuma gadījumos pat grozījumus konstitūcijā, lai leģitimizētu diskriminējošu politiku, kuru citādi nebūtu iespējams iestrādāt tiesību aktos, piemēram, noteikumus, kas īpaši vērsti pret LGBTIK, vai gandrīz pilnīgu abortu aizliegumu; atgādina, ka dalībvalstīm ir pienākums par personām, kas atrodas neaizsargātā situācijā, un ka tām būtu jāgarantē šo personu drošība un aizsardzība pret diskrimināciju; stingri aicina Komisiju turpmāko ziņojumu darbības jomā iekļaut padziļinātu novērtējumu par pastāvīgiem pamattiesību, pārkāpumiem visā Savienībā, tostarp par līdztiesības un pie minoritātēm piederošu personu tiesību pārkāpumiem; aicina Savienības iestādes tikmēr ar gada ziņojumiem par tiesiskumu iepazīties, ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras publicētos ziņojumus par pamattiesībām;
39. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis savos tiesību aktos nav pilnībā un pareizi iekļāvušas Padomes Pamatlēmumu par rasismu un ksenofobiju³¹ un ka Rasu vienlīdzības direktīvas³² noteikumi joprojām netiek pilnībā īstenoti visās dalībvalstīs; iesaka pievērst lielāku uzmanību politiskajā un mediju vidē risinātajiem diskursiem, kas veicina naidu pret minoritātēm, un to tiešajai ietekmei uz diskriminējošu tiesību aktu vai prakses pieņemšanu, kas kaitē tiesiskumam kopumā, tostarp terorisma apkarošanas un drošības politikas jomā, ņemot vērā Parlamenta 2020. gadā pieņemto rezolūciju Džordža Floida sakarā³³;
40. pauž īpašas bažas par to, ka dažās dalībvalstīs pasliktinās situācija sieviešu seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību jomā, tostarp tiek noteikti ļoti ierobežojoši tiesību akti par abortiem, un par pastāvīgajiem un sistemātiskajiem uzbrukumiem LGBTIK pamattiesībām, ko pastiprina tiesiskuma pasliktināšanās vairākās dalībvalstīs; pauž

³¹ Padomes Pamatlēmums 2008/913/TI (2008. gada 28. novembris) par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm. OV L 328, 6.12.2008., 55. lpp.

³² Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības. OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

³³ Eiropas Parlamenta 2020. gada 19. jūnija rezolūcija par protestiem pret rasismu pēc Džordža Floida nāves. OV C 362, 8.9.2021., 63. lpp.

nožēlu, ka šīs norises nav konsekventi atspoguļotas Komisijas ziņojumā par tiesiskumu; aicina Komisiju sistemātiski pievērsties šiem jautājumiem visos attiecīgajos valstu ziņojumos un kopsavilkuma ziņojumā;

41. atzinīgi vērtē pienākumu neizpildes procedūras, ko Komisija sāka pret Ungāriju un Poliju kā daļu no 2021. gada jūlija pienākumu neizpildes paketes attiecībā uz LGBTIK personu cilvēktiesību ievērošanu un Savienības tiesību aktu pārkāpumiem; norāda, ka šī ir pirmā reize, kad Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūras, lai aizsargātu tieši LGBTIK personu tiesības;
42. ar bažām norāda uz daudzajiem ziņojumiem par būtiskiem un sistemātiskiem migrantu un patvēruma meklētāju pamattiesību pārkāpumiem visā Savienībā un jo īpaši pie tās ārējām robežām; pauž nožēlu par to, ka vairākas dalībvalstis ir pieņēmušas valsts tiesību aktus, kas būtiski ierobežo patvēruma meklētāju tiesības un dažos gadījumos pat apdraud neizraidīšanas principu un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību; pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz Parlamenta aicinājumiem, Komisija nepabeidza novērtējumu par daudzu valsts tiesību aktu patvēruma un migrācijas jomā saderību ar Savienības tiesību aktiem; atkārtoti norāda, ka pamattiesību, piemēram, patvēruma tiesību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērošana ir tiesiskuma pareizas darbības neatņemama sastāvdaļa;

Avoti

43. aicina Komisiju vēl vairāk stiprināt regulāru, iekļaujošu un strukturētu dialogu ar valdībām un valstu parlamentiem, NVO, valstu cilvēktiesību iestādēm, ombudiem, līdztiesības iestādēm, profesionālajām apvienībām un citām ieinteresētajām personām un nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz kritērijiem, ko izmanto, lai atlasītu informāciju no šīm ieinteresētajām personām gada ziņojumu sagatavošanas procesā; uzskata, ka visos pārskatīšanas cikla posmos pārredzamā veidā un balstoties uz skaidriem kritērijiem būtu cieši jāiesaista pilsoniskās sabiedrības organizācijas; uzsver, ka tematiski strukturētas konsultācijas palielinātu procesa efektivitāti un vērtīgo atsauksmju apjomu; atzinīgi vērtē to, ka apspriešanās anketa tagad ieinteresētajām personām sniedz iespēju ziņot arī par citiem aspektiem, kurus Komisija nav paredzējusi, un aicina Komisiju vajadzības gadījumā pielāgot valstu ziņojumu struktūru; aicina Komisiju pārskatīt un uzlabot tiešsaistes rīkus, ar kuriem ieinteresētās personas var sniegt savu ieguldījumu, un būt elastīgai attiecībā uz tā apjoma ierobežojumiem;
44. uzskata, ka apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību norises termiņi iepriekš ir bijuši pārāk īsi, un tiem jābūt pienācīgi pielāgotiem un elastīgiem, lai nodrošinātu pilnīgu un visaptverošu ieguldījumu; norāda, ka tādēļ ieinteresētajām personām ir bijis grūtāk sagatavot un plānot savu ieguldījumu un izpratnes veicināšanas pasākumus, ņemot vērā viņu spēju un finanšu līdzekļu robežas, jo īpaši, ja apspriešanās sakrīt ar ikgadējām brīvdienām; aicina Komisiju ieviest iespēju katru gadu rīkot apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību, nevis koncentrēties galvenokārt uz laika ziņā ierobežotiem aicinājumiem sniegt ieguldījumu; atzinīgi vērtē to, ka Komisija atļauj iesniegt dokumentus visās Savienības oficiālajās valodās un vairākās valodās vienlaikus; aicina Komisiju noteikt un iepriekš publicēt grafiku gaidāmajam ziņojumam, nosakot datumus vairākiem procesa posmiem, tostarp valstu apmeklējumu grafiku, kā arī ziņojuma publicēšanas datumu; norāda, ka apspriešanos var turpmāk pastiprināt, un mudina Komisiju veikt

turpmākus pasākumus ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem saistībā ar viņu sniegto ieguldījumu;

45. mudina Komisiju, kad tā sagatavo gada ziņojumu, nodrošināt pienācīgus turpmākos pasākumus attiecībā uz lūgumrakstiem un citām iedzīvotāju bažām un liecībām par nepilnībām tiesiskuma jomā; uzskata, ka, lai stiprinātu tiesiskuma kultūru un ES iestāžu sadarbību ar iedzīvotājiem, būtu jāizveido līdzdalības forumi un struktūras, lai apzinātu tendences un visā Savienībā nodrošinātu lielāku informētību par apdraudējumiem, trūkumiem un LES 2. pantā noteikto vērtību pārkāpumiem;
46. atgādina, ka Komisijai arī turpmāk būtu sistemātiski jāņem vērā būtiska informācija no attiecīgiem avotiem un atzītām iestādēm; atgādina, ka būtu jāņem vērā attiecīgo starptautisko struktūru, piemēram, ANO, EDSO un Eiropas Padomes aizgādībā esošo iestāžu, konstatējumi; aicina Komisiju labāk ņemt vērā datus un konstatējumus, kas iegūti attiecīgajos indeksos, piemēram, Vispasaules pārvaldības indikatoru (*WGI*) projektā, Pasaules tiesiskuma projekta tiesiskuma indeksā un Demokrātijas veidu (*V-DEM*) projektā;
47. atzinīgi vērtē Padomes vienošanos grozīt ES Pamattiesību aģentūras (*FRA*) pilnvaras kā soli uz priekšu; prasa, lai Komisija izmantotu šo impulsu un aicinātu *FRA* sniegt metodiskus padomus un veikt salīdzinošus pētījumus, lai gada ziņojumā iekļautu sīkāku informāciju par galvenajām jomām, paturot prātā, ka tiesībām uz taisnīgu tiesu, vārda brīvībai un citām pamattiesībām ir būtiska saikne ar tiesiskumu;
48. uzskata, ka sadarbība ar Eiropas Padomi un citām starptautiskām organizācijām ir īpaši svarīga, lai veicinātu demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības ES; aicina Komisiju sistemātiski analizēt datus par Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) spriedumu nepildīšanu un ANO līguma struktūru viedokļus par atsevišķiem paziņojumiem;

Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisms

49. pauž nožēlu par Komisijas un Padomes vilcināšanos pozitīvi reaģēt uz Parlamenta 2020. gada 7. oktobra rezolūcijā pausto aicinājumu izveidot kopēju ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānismu, kam būtu jāaptver visas LES 2. panta vērtības; atkārtoti aicina Komisiju un Padomi nekavējoties sākt sarunas ar Parlamentu par iestāžu nolīgumu;
50. atgādina savu nostāju attiecībā uz neatkarīgu ekspertu grupas iesaistīšanu, lai ciešā sadarbībā ar *FRA* konsultētu visas trīs iestādes; ņemot vērā Komisijas un Padomes vilcināšanos, aicina Prezidiju organizēt publiskā iepirkuma procedūru, lai saskaņā ar apņemšanos, kas pausta 2021. gada 24. jūnija rezolūcijā par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu, izveidotu šādu ekspertu grupu, kas darbotos Parlamenta aizbildnībā, konsultētu Parlamentu par LES 2. panta vērtību ievērošanu dažādās dalībvalstīs un parādītu piemēru šādas ekspertu grupas darbībai praksē;
51. atkārtoti aicina Komisiju apsvērt iespēju plašāk un vērienīgāk pārskatīt *FRA* regulu³⁴;

---

³⁴ 2021. gada 25. marta starposma ziņojums par priekšlikumu Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 168/2007, ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru ([COM\(2020\)0225](#)).

tāpēc aicina Komisiju ilgtermiņā izpētīt visu *FRA* attīstības potenciālu saskaņā ar principiem, kas attiecas uz valstu iestāžu statusu un darbību cilvēktiesību aizsardzības un veicināšanas jomā (Parīzes principi), lai tā kļūtu par pilnīgi neatkarīgu struktūru, kas pauž objektīvu un publiski pieejamu nostāju par situāciju konkrētās valstīs demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā; uzsver, ka šādai attīstībai jānotiek vienlaikus ar pieejamo resursu palielināšanu;

Savstarpēja papildināmība ar citiem tiesiskuma instrumentiem

52. atgādina, ka gada ziņojumam ir jābūt arī piemērotam informācijas avotam un atsauces dokumentam, ko var izmantot, lai izlemtu, vai iedarbināt vienu vai vairākus attiecīgos instrumentus, piemēram, LES 7. pantu, Tiesiskuma nosacījumu regulu, citus saskaņā ar ES finanšu tiesību aktiem pieejamos instrumentus un piemērojamos no nozarēm atkarīgos un finanšu noteikumus, kas paredzēti, lai iedarbīgi aizsargātu ES budžetu, tiesiskuma mehānismu vai pārkāpumu procedūras, tai skaitā paātrinātas procedūras, iesniegt pieteikumus par pagaidu pasākumiem Eiropas Savienības Tiesā un prasības par EST spriedumu nepildīšanu; aicina Komisiju šos instrumentus skaidri sasaistīt ar ziņojumā apzinātajām vai iespējamajām problēmām tiesiskuma jomā; aicina iestādes nekavējoties aktivizēt šādus rīkus un instrumentus, tostarp tiesiskuma nosacījumu mehānismu, lai sniegtu proaktīvu atbalstu tiesiskumam un novērstu demokrātijas regresu Savienībā, jo Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu ir ietverti vairāki un detalizēti piemēri tiesiskuma pārkāpumiem, kas ietilpst Nosacījumu regulas darbības jomā; atkārtoti aicina Komisiju izveidot tiešu saikni starp gada ziņojumiem par tiesiskumu kopā ar citiem avotiem tiesiskuma jomā un tiesiskuma nosacījumu mehānismu;
53. atgādina, ka pārkāpuma procedūras ir galvenais instruments, lai aizsargātu un aizstāvētu ES tiesību aktus un LES 2. pantā noteiktās kopīgās vērtības; ar bažām norāda, ka Komisijas uzsākto pārkāpumu procedūru skaits kopš 2004. gada ir strauji samazinājies; pauž izbrīnu par to, ka pārkāpumu procedūras netiek sistemātiski uzsāktas, vismaz tiklīdz attiecīgais pārkāpums ir dokumentēts gada ziņojumā; pauž nožēlu par Komisijas nevēlēšanos aktīvi un sistemātiski izmantot pārkāpumu procedūru iespējas pret dalībvalstīm kā instrumentu, kas ir vispiemērotākais, lai efektīvi un nekavējoties atrisinātu problēmas; norāda, ka šīs nevēlēšanās rezultātā dalībvalstis tika aicinātas ierosināt starpvalstu lietas saskaņā ar LESD 259. pantu; pauž bažas, ka bez sistemātiskas un savlaicīgas piemērošanas samazinās pārkāpumu procedūru preventīvās spējas; prasa ziņojumā iekļaut pārskatu par visiem katrā dalībvalstī Komisijas veiktajiem izpildes pasākumiem, tostarp tiem, kas ir veikti pārkāpuma procedūru laikā, kā arī par to, kā tiek ievēroti EST un ECT pagaidu rīkojumi un spriedumi, tādējādi sniedzot ieguldījumu visaptverošā ES tiesību piemērošanas rezultātu apkopojumā;
54. atgādina, cik svarīgi ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par tiesiskumu; uzskata, ka attiecīgā EST judikatūra ir palīdzējusi precīzāk definēt tiesiskumu un varētu kalpot Komisijai, lai turpinātu pilnveidot tās kritērijus, pēc kuriem novērtēt tiesiskuma situāciju dalībvalstīs;
55. pauž bažas par to, ka dažas dalībvalstis, tostarp Ungārija un Polija, joprojām nav īstenojušas valsts tiesu, EST un ECT spriedumus, tādējādi veicinot tiesiskuma mazināšanos; uzsver, ka spriedumu neīstenošana var novest pie tā, ka cilvēktiesību

pārkāpumi tiek atstāti bez tiesiskās aizsardzības iespējām; uzsver, ka tas var sabiedrībā radīt priekšstatu, ka spriedumus var neņemt vērā, apdraudot tiesu iestāžu neatkarību un vispārējo uzticēšanos taisnīgam spriedumam; aicina Komisiju turpināt ziņot par attiecīgajām valstu nodaļām par to, kā dalībvalstis īsteno spriedumus daļējas vai nepilnīgas īstenošanas gadījumos; mudina Komisiju sadarboties ar iestādēm, lai rastu piemērotus risinājumus pilnīgai īstenošanai, un katru gadu atjaunināt informāciju; atgādina, ka Tiesas sprieduma *Coman & Hamilton* lietā³⁵ neīstenošanas dēļ prasītājiem bija jāvērsas pie ECT tiesiskās aizsardzības nolūkā;

56. atgādina, cik svarīga ir Tiesiskuma nosacījumu regula, ja tiesiskuma principu pārkāpumi ietekmē vai nopietni apdraud Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību; atzinīgi vērtē EST 2022. gada 16. februāra spriedumus un konstatējumus, kuros secināts, ka Savienībai ir kompetence attiecībā uz tiesiskumu dalībvalstīs, ka Tiesiskuma nosacījumu regula atbilst Savienības tiesību aktiem, un noraida Ungārijas un Polijas celtās prasības pret Tiesiskuma nosacījumu regulu; atkārtoti aicina Komisiju nekavējoties rīkoties saskaņā ar regulu, kas ir spēkā kopš 2021. gada janvāra;
57. uzskata, ka gada ziņojums ir vispiemērotākais instruments, kur izveidot īpašu sadaļu attiecīgas analīzes veikšanai saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu; mudina Komisiju sākt minētās regulas 6. panta 1. punktā paredzēto procedūru vismaz attiecībā uz Poliju un Ungāriju; atgādina, ka regulas piemērojamība, mērķis un darbības joma ir skaidri definēta un nav jāpamato ar papildu paskaidrojumiem; nosoda Komisijas lēmumu turpināt izstrādāt norādījumus pat pēc EST nolēmuma, kurā apstiprināta regulas likumība un spēkā esamība; aicina Komisiju, iespējams, ar tiesību akta priekšlikumu nodrošināt, ka Tiesiskuma nosacījumu regulas 6. panta piemērošana tieši vai netieši neietekmē iedzīvotājus, ņemot vērā to, ka par tiesiskuma pārkāpumiem atbildīgie ir valdības pārstāvji vai valstu vadītāji un ka konsolidētajā Savienības budžetā palikušajiem līdzekļiem var tieši piekļūt vietējās publiskās iestādes vai privātas struktūras; aicina Komisiju stingrāk piemērot Kopīgo noteikumu regulu un Finanšu regulu, lai novērstu ES līdzekļu diskriminējošu izmantošanu, jo īpaši jebkādu politiski motivētu izmantošanu, un izpētītu visu šo instrumentu un Tiesiskuma nosacījumu regulas potenciālu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībā, tādējādi nodrošinot, ka Savienības līdzekļi netiek izmantoti iniciatīvām, kas neatbilst LES 2. pantā noteiktajām Savienības vērtībām, vienlaikus ievērojot to galasaņēmēju intereses, kuri nav valdības struktūras;
58. pauž bažas par Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu iekļautajiem konstatējumiem, ka dažās valstīs valsts veicināta LGBTIK organizāciju vajāšana un iebiedēšana ietekmē to spēju saņemt finansējumu; aicina Komisiju padziļināti pievērsties šim jautājumam un ar visiem nepieciešamajiem līdzekļiem nodrošināt, ka visā Savienībā tiek pilnībā ievērots nediskriminācijas princips, saskaņā ar kuru tiek nodrošināta piekļuve Savienības līdzekļiem; uzskata, ka šie konstatējumi pastiprina Parlamenta jau sen pausto nostāju, ka ziņojuma par tiesiskumu tvērums būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā visas LES 2. pantā noteiktās vērtības;
59. pauž dziļu nožēlu par to, ka Padome nav spējusi panākt nozīmīgu progresu notiekošajās

³⁵ 2018. gada 5. jūnija spriedums, lieta C-673/16, *Relu Adrian Coman* u. c. pret *Inspectoratul General pentru Imigrări* un *Ministerul Afacerilor Interne*, C-673/16, EU:C:2018:385.

procedūrās saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu; mudina Padomi nodrošināt, ka uzklaušanās notiekošajās LES 7. panta procedūrās tiek rīkotas vismaz reizi katrā prezidentūrā, kā arī to, ka tajās apskata jaunas norises, kas ietekmē tiesiskumu, demokrātiju un pamattiesības; uzsver, ka nav vajadzīgs vienprātīgs lēmums Padomē ne tāpēc, lai konstatētu nepārprotamu risku, ka varētu tikt nopietni pārkāptas Savienības vērtības saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu, ne arī lai sniegtu konkrētus ieteikumus attiecīgajām dalībvalstīm un noteiktu termiņus šo ieteikumu īstenošanai; atgādina savu aicinājumu Padomei to izdarīt, uzsverot, ka jebkāda turpmāka Padomes kavēšanās tiks pielīdzināta tiesiskuma principa pārkāpumam no pašas Padomes puses; uzstāj uz Parlamenta lomas un kompetences respektēšanu;

60. pieņem zināšanai diskusijas par konkrētām valstīm, kas notikušas Vispārējo lietu padomē, pamatojoties uz Komisijas gada ziņojumiem par tiesiskumu saistībā ar Padomes ikgadējo dialogu par tiesiskumu; ierosina šajās diskusijās galveno uzmanību pievērst dalībvalstīm, kurās pirmām kārtām ir vissteidzamāk risināmie tiesiskuma jautājumi, vienlaikus saglabājot alfabētiskās secības ievērošanas praksi; uzsver, ka lielāka pārredzamība uzlabotu tiesiskuma dialogu Savienībā, un tāpēc aicina Padomi publiskot šīs diskusijas par konkrētām valstīm, tostarp detalizētus publiskus secinājumus;
61. stingri nosoda dalībvalstu iestādes, kas atsakās iesaistīties Komisijas ikgadējā dialogā par tiesiskumu; uzskata, ka jebkurš šāds atteikums ir pietiekams pamats, lai Komisija paātrinātu un pilnveidotu tiesiskuma situācijas pārbaudi attiecīgajās valstīs; pauž stingru pārliecību, ka tiesiskuma pārbaudes cikls var būt efektīvs tikai tad, ja ES iestādes un dalībvalstis vienādi ievēros un piemēros LES 4. panta 3. punktā noteikto lojālas sadarbības principu;
62. mudina Komisiju aktīvi piedalīties publiskās debatēs vietējā, reģionālā un valsts līmenī un vairāk ieguldīt izpratnes veidošanā par LES 2. pantā noteiktajām Savienības vērtībām un piemērojamiem instrumentiem, tostarp gada ziņojumu, jo īpaši tajās valstīs, kurās ir nopietnas bažas; uzsver, cik svarīga ir stratēģiskā komunikācija, lai vērstos pret antidemokrātiskiem naratīviem, un šo naratīvu atšķetināšana, labāk izskaidrojot Savienības darbības; tādēļ aicina Komisiju organizēt komunikācijas kampaņas par to, cik svarīgi ir ievērot tiesiskumu; aicina Komisiju sākt īpašu programmu, kas atbalstītu inovatīvas iniciatīvas, kuru mērķis būtu veicināt formālo izglītību, jo īpaši juridisko profesiju pārstāvju vidū, kā arī neformālo izglītību tiesiskuma un demokrātisko iestāžu jomā visu vecumu ES iedzīvotāju vidū;
63. aņņemas iesaistīties regulārās konsultācijās ar dalībvalstu valdībām un parlamentiem par gada ziņojuma konstatējumiem; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka to pārstāvji visaugstākajā iespējamā līmenī piedalās viedokļu apmaiņā ar Parlamentu par tiesiskumu; pauž dziļu nožēlu par Polijas Sejma atteikumu tikties ar Eiropas Parlamenta starpkomiteju misiju 2022. gada februārī un par atbildes nesniegšanu uz oficiālo aicinājumu, kas ir tiešā pretrunā ar 9. pantu ES Līgumu Protokolā Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā;
64. uzsver, ka iekšējās tiesiskuma nepilnības var negatīvi ietekmēt Savienības ārpolitikas uzticamību, jo īpaši attiecībā uz tās tuvākajiem kaimiņreģioniem un Savienības kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm;

65. uzsver, ka būtu neatkarīgi jāizvērtē arī Savienības līmenī darbojošās līdzsvara un atsvara sistēmas; šajā nolūkā aņņemas lūgt Venēcijas komisiju sagatavot pētījumu par ES pārvaldībā īstenotajiem demokrātijas pamatprincipiem, jo īpaši par varas dalīšanu, pārskatatbildību un līdzsvara un atsvara sistēmu;

o

o o

66. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūrai, Eiropas Padomei, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

PIELIKUMS. TO STRUKTŪRU VAI PERSONU SARAKSTS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS INFORMĀCIJU

Šis saraksts ir sagatavots pilnīgi brīvprātīgi, un par to ir atbildīgs tikai referents. Strādājot pie ziņojuma projekta, referents līdz tā pieņemšanai komitejā ir saņēmis informāciju no šādām struktūrām un personām:

Struktūra un/vai persona
Laurent Pech, Professor of European Law and Head of the Law & Politics Department, Middlesex University London; Senior Research Fellow, CEU Democracy Institute
Petra Bard, Associate professor, Eötvös Loránd University, Faculty of Law; Researcher, CEU Department of Legal Studies and CEU Democracy Institute, Fernand Braudel Fellow, European University Institute
Helsinki Foundation for Human Rights (Poland)
THEMIS Judges Association (Poland)
Human Rights Watch (Europe & Central Asia Division)
Hungarian Helsinki Committee (Hungary)
Háttér Society (Hungary)
Society of Journalists (Poland)
IUSTITIA Judges Association (Poland)
Kampania Przeciw Homofobii   Campaign Against Homophobia (Poland)
Wolne Sady - Free Courts Initiative (Poland)
National Youth Council (Germany)
Democracy Reporting International
International Press Institute

European Civic Forum
European Partnership for democracy
Youth Forum
Transparency International EU
Scholars at Risk Europe
Amnesty International
ILGA-Europe
Equinox - Initiative for Racial Justice
European Network Against Racism
Daphne Caruana Galizia Foundation
Fundamental Rights Agency

16.3.2022

BUDŽETA KONTROLES KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Atzinuma sagatavotājs (*): *Petri Sarvamaa*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

IEROSINĀJUMI

Budžeta kontroles komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. uzsver, ka Savienības budžeta un finanšu intereses ir jāaizsargā saskaņā ar vispārējiem principiem, kas ir iestrādāti Savienības Līgumos, jo īpaši vērtībām, kas ir noteiktas LES 2. pantā, un pareizas finanšu pārvaldības principu, kas ir nostiprināts LESD 317. pantā un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) (Finanšu regula), īpaši vērš uzmanību uz to, ka tiesiskums ir gan vadoša vērtība, gan būtisks šo principu ievērošanas priekšnosacījums;
2. atgādina, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (Nosacītības regula) integrēja nosacītības mehānismu plašākā satvarā, pieprasot Komisijai savus gada ziņojumus par tiesiskumu izmantot kā savu saskaņā ar šo regulu veicamo objektīvo novērtējumu avotu; atkārtoti aicina Komisiju nekavējoties īstenot Nosacītības regulu, nosūtot attiecīgajām dalībvalstīm rakstiskus paziņojumus minētās regulas 6. panta 1. punkta nozīmē; atgādina, ka attiecībā uz budžeta pasākumiem kādā dalībvalstī notikuša tiesiskuma pārkāpumu gadījumā Parlamenta komiteju kompetence būtu jānosaka, pamatojoties uz Parlamenta Reglamenta VI pielikumu, ja pārkāpumus saskaņā ar Nosacītības regulas procedūru izskata Parlaments;
3. atzinīgi vērtē Eiropas Savienības Tiesas (EST) lēmumu noraidīt Ungārijas un Polijas celtās prasības pret Nosacītības regulu; pauž nožēlu par laiku, ko kopš tās stāšanās spēkā Komisija ir izšķiedusi, vienpusēji nolemjot ievērot nesaistošus Eiropadomes secinājumus, vadoties pēc kuriem, Parlaments cēla prasību, pamatojoties uz LESD

265. pantu, par bezdarbību; uzsver, ka Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu ir ietverti vairāki un detalizēti piemēri par tiesiskuma pārkāpumiem, uz kuriem attiecas Nosacītības regulas tvērums, un tāpēc Komisijai jau labu laiku agrāk būtu bijis jāiedarbina nosacītības mehānisms;

4. pauž dziļu nožēlu par to, ka Komisijas bezdarbība kopš 2021. gada janvāra ir izraisījusi tiesiskuma situācijas pasliktināšanos vairākās dalībvalstīs, kā tas ir secināts Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu;
5. atgādina par 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz Nosacītības regulas piemērošanu; uzstāj, lai tiktu panākta tiešāka Komisijas gada ziņojuma par tiesiskumu saikne ar Nosacītības regulas piemērošanas faktoriem, piemēram, ziņojumos par tiesiskumu iekļaujot nodaļu, kurā būtu aplūkoti gadījumi, kad tiesiskuma pārkāpumi kādā dalībvalstī pietiekami nepastarpināti ietekmē vai var nopietni apdraudēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos sniegt novērtējumu par to, kā ir izpildīti Tiesiskuma nosacītības regulas nosacījumi, un veikt kopsavilkumu par pasākumiem, kas ir veikti valsts vai ES līmenī un ar kuriem šādus gadījumus risina, kā arī par to, cik lielā mērā tie ir aizsargājuši Savienības budžetu;
6. pauž nožēlu par to, ka Komisijas 2021. gada ziņojums par tiesiskumu joprojām galvenokārt ir aprakstošs un tajā nav sniegta pietiekama analīze vai paredzēti tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kā rezultātā tiek grauta Komisijas prevencijas spēja; atgādina par savu prasību Komisijai iekļaut konkrētām valstīm adresētus ieteikumus par to, kā novērst konstatētās bažas vai novērst tiesiskuma pārkāpumus, tostarp noteikt konkrētas darbības un īstenošanas termiņus, kā arī veikt turpmākus pasākumus saistībā ar tās ieteikumu īstenošanu un korektīvajiem pasākumiem; tomēr konstatē, ka gada ziņojumos nav precīzi nošķirtas dalībvalstis, kurās ir novērojami atsevišķi trūkumi, no dalībvalstīm, kurās tiesiskuma jomā pastāv sistēmiskas nepilnības; aicina Komisiju turpmākajos gada ziņojumos šo nošķīrumu izdarīt, lai to pārveidotu par visaptverošu instrumentu, kas dalībvalstīm ir jāizmanto konstatēto tiesiskuma pārkāpumu novēršanā; atgādina, ka Komisijai savi ieteikumi būtu jāaskaņo ar konkrētiem Savienības instrumentiem gadījumos, kad dalībvalstis korektīvos pasākumus neīsteno;
7. uzsver, ka četras jomas, kas ir novērtētas Komisijas 2021. gada ziņojuma par tiesiskumu 27 valstu sadaļās (tiesu sistēma, korupcijas apkarošanas regulējums un institūcijas, mediju plurālisms un citas institucionālās līdzsvara un atsvara sistēmas) un kas ir uzskatāmas par galvenajiem mijietekmējošiem pīlāriem, kuri nodrošina tiesiskumu, krāpšanas un korupcijas apkarošanu un Savienības finanšu interešu aizsardzību; uzskata, ka izvērtējumā būtu jāiekļauj citi svarīgi Venēcijas komisijas 2016. gada tiesiskuma kontrolsaraksta elementi, jo īpaši nodaļa par pilsoniskās telpas samazināšanos; atzinīgi vērtē novērtējumu par Covid-19 ietekmi uz četriem novērtētajiem jautājumiem; uzsver, ka ir svarīgi šo izvērtējumu turpināt turpmākajos gada ziņojumos par tiesiskumu, lai palīdzētu saskaņot ar pandēmiju saistītās jomās īstenotos korupcijas apkarošanas pasākumus, piemēram, attiecībā uz atveseļošanas līdzekļiem, ārkārtas tiesību aktiem un medicīnisko aprūpi; norāda, ka Covid-19 pandēmija ir saīsinājusi likumdošanas procesus un samazinājusi parlamentārās debates un padarījusi īsāku vai apturējusi apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām;

8. uzskata, ka Eiropas Savienībai būtu jākalpo par tiesiskuma principu ievērošanas priekšzīmi; tādēļ atkārtoti aicina Komisiju tās gada ziņojumā par tiesiskumu attiecīgā gadījumā iekļaut ES iestāžu efektivitātes novērtējumu ziņojumā aplūkotojās jomās;
9. norāda, ka Covid-19 pandēmijas ierobežošanas kontekstā veiktie pasākumi bieži vien ātras reaģēšanas vajadzībām paredz administratīvo noteikumu un kontroļu ārkārtas un nepieciešamu elastību, un atzinīgi vērtē to, ka tiesiskuma un cīņas pret korupciju turpmākie riski dažos gadījumos tika mazināti, veicot aizsardzības pasākumus, kas ir iestrādāti valstu ārkārtas režīmos; šajā sakarībā atgādina par 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā; uzsver, ka tādās ārkārtas situācijās kā Covid-19 uzliesmojums īstenojot publisko iepirkumu, sniedzot medicīniskos pakalpojumus un veicot krāpšanu Covid-19 jomā veselības aprūpes nozare korupcijai ir pakļauta īpaši;
10. uzsver, ka tiesiskuma pārkāpumi dalībvalstīs var apdraudēt ekonomikas un sociālo atveseļošanu, jo īpaši, ja tie ietekmē ES strukturālo reformu instrumentus, piemēram, Atveseļošanas un noturības mehānismu un struktūrfondus; aicina Komisiju gada ziņojumos par tiesiskumu sniegt informāciju par attiecīgajām reformu prioritātēm, kas ir iekļautas nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos un kas palīdz aizsargāt ES budžetu un Savienības finanšu intereses četrās novērtētajās jomās;
11. atkārtoti norāda, ka korupcijas apkarošanas nolūkā ir jāpanāk, lai izmeklēšanas un prokuratūras dienesti pret tiesību aktu pārkāpumiem vērstos rezultatīvi un valstu tiesas būtu neatkarīgas, un tiktu ievēroti EST lēmumi; norāda, ka Covid-19 pandēmija ir uzskatāmi likusi pārlicināties par valstu tiesu sistēmu neaizsargātību pret traucējumiem ārkārtas situācijās un tādēļ uzsver, ka ir svarīgi ieguldīt cilvēkresursos un finanšu resursos un digitalizācijā un novērst strukturālos šķēršļus, lai ievērojami uzlabotu to efektivitāti un nesatricināmību;
12. uzsver, ka korupcijas novēršanas politika attiecas uz daudzām jomām, kas parasti ietver ētikas noteikumus, izpratnes veicināšanas pasākumus, noteikumus par aktīvu izpaušanu, nesaderību un interešu konfliktiem, iekšējās kontroles mehānismus, noteikumus par lobēšanu un virpuļdurvju efektu; prasa ES līmenī veikt turpmākus korupcijas nepieļaušanas pasākumus, tostarp īpašumtiesību struktūru pārredzamību un aizliegumu ārzonas vai čaulas uzņēmumiem iesaistīties ES līdzekļu izlietošanā; atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir pieņēmusi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas priekšlikumu paketi; aicina ES institūcijas sarunās būt prasīgākām un pēc iespējas ātrāk panākt vienošanos, it īpaši par tādas jaunas Eiropas Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas iestādes izveidi, kurai būtu spēcīgas tiešās uzraudzības pilnvaras pār visriskantākajiem finanšu subjektiem ar saistībām, un par skaidriem noteikumiem, kas reglamentētu faktisko īpašumtiesību pārredzamību; atkārtoti uzsver valstu pasākumu nozīmi krāpšanas un korupcijas novēršanā, kā arī šajos gadījumos — peļņas atgūšanā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu iekļauto informāciju par korupcijas gadījumiem, kuros ir iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas dalībvalstīs, un aicina turpmākajos ziņojumos sniegt vairāk precizējumu par to, vai ir skarti ES līdzekļi; uzskata, ka ES iestādēm ir jābūt tehniski pilnīgi gatavām novērst un izmeklēt krāpšanu un korupciju;

13. atkārtoti aicina Komisiju novērtēt ne tikai valsts pretkorupcijas tiesību aktu, politikas un stratēģiju esamību, bet arī to efektivitāti, tostarp tādos galvenos elementus kā skaidri un izmērāmi mērķi, atbilstoši budžeta resursi, regulāri novērtējumi un precīzi noteikti specializēto iestāžu pienākumi; atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā ir sniegti komentāri par dalībvalstu kopumā labajiem rezultātiem 2020. gada korupcijas uztveres indeksā, un šajā sakarībā atzinīgi vērtē arī to, ka desmit dalībvalstis ir to divdesmit valstu vidū, kuras tiek uzskatītas par vismazāk korumpētām pasaulē, un vēl četrpadsmit dalībvalstis joprojām pārsniedz vidējo rādītāju vai ir uzlabojušas savus rādītājus; tomēr pauž dziļu nožēlu par to, ka daži citi ir reģistrējuši priekšstatu par korupcijas līmeņa būtisku krišanos;
14. ar lielām bažām konstatē no mediju plurālisma uzraudzības instrumenta secināmo situācijas pasliktināšanos vārda brīvības, tiesību uz informāciju aizsardzības un žurnālistu aizsardzības jomā 2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu; atgādina, ka mediju plurālisms un mediju brīvība ir būtiski no ES finanšu interešu aizsardzības viedokļa, jo tieši pētnieciskā žurnālistika ir tā, kas bieži vien apzina tādos jautājumus kā korupcija, krāpšana vai interešu konflikti ES līdzekļu izmantošanā;
15. uzsver, ka pārredzamība, publiskas informācijas pieejamība, mediju brīvība un plurālisms, trauksmes cēlēju aizsardzība un vispārēja godīguma sabiedriskajā dzīvē kultūra ir uzskatāmas par galvenajiem faktoriem, pateicoties kuriem, var novērst un atklāt korupciju un nodrošināt sabiedrības uzticību; pauž bažas par situācijas pasliktināšanos šajās jomās vairākās dalībvalstīs; aicina Komisiju sadarbībā ar attiecīgajām ES un valstu institūcijām un struktūrām vērsties pret konkrētiem pārkāpumiem, kurus tā ir apzinājusi iepriekšējos gada ziņojumos par tiesiskumu, lai neietekmētu iedzīvotājus un uzņēmumus, kas korupcijā nav vainīgi;
16. pauž bažas par Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu iekļautajiem konstatējumiem, ka dažās valstīs valsts veicināta *LGBTI* organizāciju vajāšana un iebiedēšana ietekmē to spēju saņemt finansējumu; aicina Komisiju padziļināti pievērsties šim jautājumam un nodrošināt, lai visā Eiropas Savienībā tiek pilnībā ievērots nediskriminācijas princips, saskaņā ar kuru tiek nodrošināta piekļuve ES līdzekļiem; uzskata, ka šie konstatējumi pastiprina Parlamenta jau sen pausto nostāju, ka ziņojuma par tiesiskumu tvērums būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā visas LES 2. pantā noteiktās vērtības;
17. atzinīgi vērtē to, ka 2021. gada ziņojumā īpaša uzmanība ir pievērsta politisko partiju finansēšanai, ņemot vērā tās nozīmi Eiropas vēlēšanu telpas veidošanā un tās ietekmi uz pilsonisko sabiedrību; pauž bažas par to, ka politisko partiju finansēšanu var izmantot kā korupcijas kanālu, un atbalsta regulējuma pārredzamības nozīmi un stingrību; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos turpināt pievērst uzmanību šim jautājumam, tostarp vajadzības gadījumā reformām, kas var ietekmēt tām politiskajām partijām noteikto prasību ievērošanu, kuras ir Eiropas politisko partiju locekles;
18. atzinīgi vērtē dažādos avotus, kurus Komisija izmantoja, lai sagatavotu savu novērtējumu 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizāciju un NVO pienesumu; šajā sakarībā uzsver šo vietējo organizāciju būtisko lomu tiesiskuma pārkāpumu apzināšanā un ziņošanā par tiem valsts un vietējā līmenī;

19. aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot Komisijas gada ziņojumus par tiesiskumu un tajā formulētos konstatējumus, lai apņēmīgi cīnītos pret sistēmisku korupciju, un likt lietā visus ES finanšu tiesību aktos paredzētos efektīvos instrumentus un spēkā esošos atsevišķas nozares reglamentējošos noteikumus un finanšu noteikumus, ar kuriem korupciju novērš, apkaro un soda par to un apkaro krāpšanu, tostarp gadījumos, kad krāpšana ir konstatēta pirms Covid-19 uzliesmojuma, kā arī, lai regulāri uzraudzītu publisko līdzekļu, tostarp atvaseļošanas un noturības mehānisma līdzekļu, izmantošanu.
20. pauž bažas par to, ka daudzās dalībvalstīs pietiekamu korupcijas izmeklēšanai un kriminālvajāšanas iestādēm domātu resursu trūkums ir īpaši apgrūtinājis augsti specializēta personāla pieņemšanu darbā vai paturēšanu darbā; norāda, ka valsts amatpersonām ir vajadzīgs pienācīgs atbalsts, jo īpaši ārkārtas situācijās, lai nodrošinātu valsts pārvaldes kvalitāti un nodrošinātu, ka iestādes tiesību aktus piemēro un tiesas lēmumus īsteno pareizi; atkārtoti norāda, ka vienota, atjaunināta un konsolidēta statistika visās dalībvalstīs ir būtiska, lai izsekotu korupcijas nodarījumu izmeklēšanas un to izdarītāju saukšanas pie atbildības salīdzinošos panākumus; tādēļ aicina Komisiju izmantot tās gada ziņojumus, lai atbalstītu šādu nodarījumu definīciju saskaņošanu Savienības mērogā, kā arī — datu kopu labāku izmantošanu, lai visā Eiropas Savienībā iegūtu salīdzinošus datus par korupcijas lietu izskatīšanas gaitu;
21. uzsver, ka ārkārtas stāvokļa laikā tiešais publiskais iepirkums, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpes materiāliem un aprīkojumu, bija iespējams, par pārredzamību pārāk nerūpējoties un publiskā iepirkuma jomā noteiktos juridiskos ierobežojumus vērā neņemot; aicina Komisiju un kompetentās ES un valstu iestādes izmeklēt iespējamās kļūdas iepirkumos, kas ir pieļautas ārkārtas stāvokļa laikā;
22. pauž nožēlu par to, ka ziņojumā nav skaidri atzīts Polijā un Ungārijā novērojamais atpakaļslīdēšanas tiesiskuma jomā process, kas varētu izraisīt turpmāku regresu šajās divās dalībvalstīs un nopietni apdraudēt arī citas dalībvalstis;
23. atzinīgi vērtē to, ka izstrādes procesā notika apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības dalībnieki var sniegt vērtīgu ieguldījumu konkrētu valstu situāciju novērtēšanā un sniegt kritiskāku viedokli nekā attiecīgā valdība; tomēr norāda, ka apspriešanās procesu varētu uzlabot, cita starpā veicot pilsoniskās sabiedrības dalībnieku ieguldījuma īstenošanas pēcpārbaudes pasākumus, nosakot pietiekami ilgas ieguldījuma sniegšanas termiņus un saskaņojot ikgadējo publicēšanas ciklu, kā arī, pārskatot pašreizējās tās universālas anketas formātu, ar kuru minēto ieguldījumu sniedz; mudina Komisiju censties no pilsoniskās sabiedrības saņemt papildu informāciju par to, kā optimizēt apspriešanās par turpmākajiem ziņojumiem procesu;
24. pauž nožēlu par to, ka konkrētām valstīm veltītu nodaļu projekti tika darīti zināmi vienīgi attiecīgo dalībvalstu valdībām, citu valstu parlamentu deputātiem dodot iespēju sniegt ieguldījumu tikai pēc galīgā ziņojuma publicēšanas; uzsver, ka novērtējot katras valsts situāciju, ir svarīgi apspriesties ar visaptverošu visu demokrātisko partiju loku, jo valdībām, protams, ir interese, lai situācijas pašu valstī novērtējums būtu mazāk kritisks; aicina Komisiju iesniegt visu valstu parlamentiem konkrētām valstīm veltīto nodaļu projektus, vienlaikus tos iesniedzot arī attiecīgo dalībvalstu valdībām.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	15.3.2022
Galīgais balsojums	+: 23 -: 7 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Matteo Adinolfi, Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Lefteris Christoforou, Corina Crețu, Ryszard Czarnecki, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Jean-François Jalkh, Pierre Karleskind, Mislav Kolakušić, Joachim Kuhs, Ryszard Antoni Legutko, Claudiu Manda, Alin Mituța, Younous Omarjee, Markus Pieper, Michèle Rivasi, Sándor Rónai, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Angelika Winzig, Lara Wolters, Tomáš Zdechovský
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mikuláš Peksa, Elżbieta Rafalska

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

23	+
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Markus Pieper, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Pierre Karleskind, Alin Mituța
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Claudiu Manda, Sándor Rónai, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa, Michèle Rivasi

7	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Ryszard Antoni Legutko, Elżbieta Rafalska
ID	Matteo Adinolfi, Jean-François Jalkh, Joachim Kuhs
NI	Mislav Kolakušić

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

18.3.2022

JURIDISKĀS KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Atzinumu sagatavoja (*): *Franco Roberti*

(*): Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

IEROSINĀJUMI

Juridiskā komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atgādina, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības līgumā (LES) 2. pantā nostiprinātajām vērtībām; uzsver, ka šīs vērtības ir neatkarīgas un ka katra no tām ir formulēta, ņemot vērā citas, un ka tās ir jāuzrauga un jāaizsargā visām ES iestādēm un dalībvalstīm; papildus tam atgādina, ka Savienība kā tāda un uzticība ES un dalībvalstu iestādēm ir balstīta uz tiesiskumu, kā tas ir noteikts ES primārajos tiesību aktos un ir sīkāk definēts Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūrā, un ka tiesiskums ir demokrātijas un pamattiesību mēroga jautājums; uzskata, ka ir jāatbalsta pastāvīga tiesiskuma stiprināšana, lai izvairītos no jebkādas atpakaļslīdēšanas, ja runa ir par tiesiskumu un tā galvenajiem elementiem, piemēram, likumību, juridisko noteiktību, efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar LES 19. panta 1. punktu, tiesu iestāžu objektivitāti un neatkarību, kā arī varas dalīšanu; uzsver, ka jebkura pasliktināšanās tiesiskuma jomā ikvienā dalībvalstī ES vērtības automātiski apdraud visā Savienībā; piekrīt Komisijai, ka šīs vērtības nekad nebūtu jāuzskata par pašsaprotamām, lai gan ir atzīts, ka ES standarti šajā ziņā ir ļoti augsti; uzsver, cik svarīga ir uzticama globāla priekšzīme, ko ES sniedz, nodrošinot tiesiskumu savā iekšienē un atbalstot demokrātiju visā pasaulē;
2. papildus tam atgādina, ka tiesiskuma ievērošana nozīmē atbilstības panākšanu ES primārajiem un sekundārajiem tiesību aktiem un ES tiesību aktu augstāka spēka pamatprincipam; uzsver — lai nodrošinātu tiesiskumu, ir vajadzīga cieša un pastāvīga mijiedarbība starp dalībvalstīm un ES iestādēm un politikas virzieniem; aicina Komisiju cieši uzraudzīt valstu nolēmumus, ar kuriem tiek apstrīdēts ES tiesību aktu augstākais spēks, un veicināt valstu tiesu un EST pastāvīgu dialogu par ES tiesību aktu interpretāciju un piemērošanu un ES tiesību aktu augstāko spēku;
3. konstatē, ka tādas krīzes kā Covid-19 pandēmija ir apliecinājušas, ka dažiem ārkārtas

pasākumiem, kas ir veikti steidzamības režīmā, dažkārt saskaņā ar ārkārtas tiesību aktiem, var būt raksturīgs nesamērīgs demokrātijas deficīts, kas ir saistīts ar pamattiesību un pamatbrīvību ierobežojumiem un kura rezultātā tiek vājināta publisko iestāžu darbība un līdzsvara un atsvara sistēma; konstatē, ka šie trūkumi var izraisīt korupciju un pienācīgas pārbaudes trūkumu; tādēļ uzsver, ka ir vajadzīgi precīzi, samērīgi un juridiski pamatoti mehānismi, kas tiktu ierobežoti laikā un nodrošinātu tiesiskuma ievērošanu, tostarp krīzes laikā un ārkārtas apstākļos; atzinīgi vērtē dalībvalstu pastāvīgos centienus iedibināt šādu kārtību un aizsargāt ES pilsoņu tiesības; uzsver, ka ir būtiski garantēt tiesiskumu, iespējas vērsties tiesu iestādēs, efektīvu aizsardzību no tiesu iestāžu puses un iestāžu darbību ārkārtas apstākļos, un izgaismo to, ka ir svarīgi novērtēt šādus pasākumus un garantēt, ka visas attiecīgās iestādes pārbauda to likumību gan lēmumu pieņemšanas procesā, gan pēc tā;

4. konstatē, ka Covid-19 pandēmija ir likusi saprast arī to, ka augsts digitalizācijas līmenis ir palielinājis tiesu sistēmu nesatricināmību un efektivitāti, piemēram, tāpēc, ka tika paātrināti tiesu procesi un steidzināta lēmumu pieņemšanu no sabiedriskās pārvaldes puses; piekrīt Komisijai, ka dažās dalībvalstīs lielākā mērā būtu jāveicina digitalizācija un ka par prioritāriem ir jānosaka ieguldījumi cilvēkresursos un finanšu resursos, kas palielinātu to tiesu sistēmu efektivitāti un sekmētu pieeju tiesiskajai palīdzībai un informācijai; konstatē, ka, īstenojot šādus centienus, nedrīkstētu ierobežot pilsoņu procesuālās tiesības, tostarp tiesības uz aizstāvību vai pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu; atzinīgi vērtē to, ka valsts pārvaldes un tiesu iestāžu digitalizācija daudzu dalībvalstu atveseļošanas un nesatricināmības plānos ir noteikta par prioritāti; uzstāj, ka ir svarīgi nodrošināt tiesiskumu, piemēram, digitālajā vienotajā tirgū izveidojot sūdzību un tiesiskās aizsardzības mehānismus un nodrošinot tiesu iestādēm pienācīgu apmācību un personālu, lai šajā kontekstā efektīvi risinātu jaunas problēmas; prasa, lai lēmumus tiesu sistēmā, kuras pamatā ir uz algoritmiem balstīti instrumenti, pieņemtu tikai tiesneši, kas rīkojas pēc saviem ieskatiem un izskata katru gadījumu atsevišķi; tādēļ aicina Komisiju rūpīgi izvērtēt mākslīgā intelekta un saistīto tehnoloģiju izmantošanu tiesu lēmumos; uzsver, ka nevienai mākslīgā intelekta sistēmai, ko izmanto tiesu iestādes, nevajadzētu būt iespējai nedz kaitēt cilvēku fiziskajai neaizskaramībai, nedz tā drīkstētu radīt tiesības vai uzlikt juridiskas saistības indivīdiem;
5. atzinīgi vērtē Komisijas otro ziņojumu par tiesiskumu un to, ka tajā ir atrodamas atsevišķas, valstīm veltītas nodaļas, kurās ir mēģināts noteikt vienotu metodiku; uzskata, ka tiesiskuma stāvokļa periodiskai, nediskriminējošai pārskatīšanai ir liela nozīme un ka tā ir būtisks uzraudzības instruments, kas ir nepieciešams arī tāpēc, lai novērstu un apzinātu iespējamus riskus, kas ir saistīti ar atpakaļslīdēšanu tiesiskuma jomā; uzskata, ka ir būtiski stiprināt Eiropas tiesiskuma instrumentāriju; atzinīgi vērtē nozīmi, kāda ziņojumā ir pamatoti piešķirta tiesu sistēmām; uzsver, ka efektivitāte, neatkarība un lietderība ir trīs tiesu sistēmu iezīmes, kas ir vienlīdz būtiskas no tiesiskuma nodrošināšanas viedokļa un ir uzskatāmas par savstarpējas uzticēšanās ES brīvības, drošības un tiesiskuma telpā pamatu; konstatē, ka advokātiem, tiesnešiem un prokuroriem ir jāspēj pildīt savas funkcijas pilnīgi autonomi, bezkaislīgi un neatkarīgi saskaņā ar varas dalīšanas principu, proti, neviena cita iestāde vai struktūra iejaukties nedrīkst; uzskata, ka minētais imperatīvs ir vienlīdzības un tiesību aktos noteikto pilsoņu tiesību aizsardzības obligāts nosacījums — minētais princips ir arī uzticības ES un dalībvalstu iestādēm pamatā;

6. atgādina, ka tādas tiesu sistēmas efektivitātes un godīguma nodrošināšanas nolūkā, kurā tiesu iestādes ir pieejamas visiem, ir vajadzīgs pienācīgs budžets un finansējums, pietiekama juridiskā palīdzība pilsoņiem un stingrāki pasākumi, kuru mērķis būtu ierobežot tiesvedības ilgumu un izmaksas; atzinīgi vērtē to, ka dažās dalībvalstīs ir veiktas vai pabeigtas reformas, kuru mērķis ir stiprināt esošās tiesu iestāžu padomes, kurām ir ļoti svarīga nozīme tiesu neatkarības nodrošināšanā; mudina dalībvalstis, kas šajā ziņā atpaliek, censties minētās reformas veikt; uzsver, ka ir jāizvērtē reformas, kas patlaban tiek pieņemtas dažādās dalībvalstīs, un prasa tiesu padomju sastāvu un darbību pielāgot Komisijas un Eiropas Padomes noteiktajiem standartiem, kurus ir apstiprinājuši EST;
7. atzinīgi vērtē to, ka juristi tagad ir iekļauti ES rezultātu apkopojuma tiesiskuma jomā anketā; uzsver, ka ir jāievieš atbilstoši aizsardzības pasākumi pret nelikumīgu iejaukšanos advokātu profesionālajā darbībā un ir jāpanāk spēcīgu advokātu kolēģiju vai apvienību pastāvēšana, jo tās ir būtiskas no neatkarīgu tiesu sistēmu viedokļa; uzsver juridisko profesiju būtisko nozīmi pamattiesību aizsardzības nodrošināšanā un tiesiskuma stiprināšanā; šajā sakarībā atkārtoti norāda, ka juristiem un tiesu iestādēm ir jābūt augsti kvalificētiem un regulāri apmācītiem tiesiskuma, ES Pamattiesību hartas un ES tiesību aktu un to piemērošanas jautājumos, lai veicinātu kopēju tiesiskuma kultūru, tostarp civiltiesiskajos un administratīvajos procesos; aicina Komisiju nākamā ziņojuma tematikā ietvert arī šos jautājumus;
8. ir ļoti satraukts par to, ka dažās dalībvalstīs tiesu sistēmas neatkarība joprojām rada nopietnas bažas; nosoda Ungārijā un Polijā pret tiesu iestāžu neatkarību, ES tiesību augstāko spēku un EST nolēmumu īstenošanu nepārtraukti vērstos politiskos uzbrukumus; ar dziļu nožēlu konstatē, ka kopš ziņojuma publicēšanas šie uzbrukumi ir kļuvuši aizvien asāki un bieži tiem ir pakļauti tiesneši un prokurori, kuri pret tiesu iestāžu neatkarības situācijas pasliktināšanos ir iebilduši; uzsver šādu uzbrukumu iebiedējošo un slāpējošo ietekmi uz tiesnešiem un prokuroriem, kas ir uzskatāma par izpildvaras un likumdošanas iestāžu nepamatotu ietekmi uz tiesu sistēmu darbību; uzsver, ka pēdējos gados, tostarp Covid-19 pandēmijas laikā, ir palielinājusies sabiedrības informētība un kontrole attiecībā uz tiesiskuma ievērošanu, kā par to liecina ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā; konstatē, ka saskaņā ar 2021. gada rezultātu pārskatu vienas un tās pašas dalībvalstis turpina koncentrēti figurēt uztveres par tiesu sistēmas neatkarību augstākajā un zemākajā galā — gluži tāpat kā 2020. gadā;
9. piekrīt nostājai, ka varas dalīšanas princips ir būtisks no tiesu sistēmu efektīvas, neatkarīgas un bezkaislīgas darbības visā Eiropas Savienībā viedokļa un pieprasa, lai uz tiesnešiem un prokuroriem netiktu izdarīts nekāds spiediens, jo īpaši no politisko un ekonomisko aprindu puses; konstatē, ka, piemēram, tas, ka Polijas tieslietu ministrs ir arī valsts ģenerālprokurors, ir uzskatāms par varas dalīšanas principa tāda pārkāpuma gadījumu, kas ir izdarīts plašākā līdzsvara un atsvara pārkāpumu kontekstā; norāda uz to, cik svarīgi ir noteikumi, kas reglamentē tiesnešu iecelšanu, un viņu neitralitāti attiecībā uz izpildvaru un likumdošanas varu; uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt pārskatatbildību tiesu iestādēs, jo īpaši gadījumos, kad par neatkarību tiek izteiktas šaubas, un atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu piemērus attiecībā uz integritātes sistēmām, kas ir nostiprinātas ar deontoloģiskiem principiem, kurus piemēro visiem tiesu sistēmas locekļiem; mudina visus miertiesnešus regulāri apmācīt par profesionālās ētikas kodeksu un pieņemt jaunus ētikas kodeksus; uzsver, ka prokurori ir galvenais faktors,

pateicoties kuram, tiesu iestādes var apkarot noziedzību un korupciju; uzsver, ka būtu jāievieš aizsardzības pasākumi, ar kuriem uztur prokuroru autonomiju un neatkarību no politiskā spiediena, jo īpaši no valdības izdarīta politiskā spiediena;

10. atzinīgi vērtē EST 2021. gada 16. februāra spriedumu lietās C-156/21 un C-157/21, ar kuru ir noraidīta Ungārijas un Polijas 2021. gada martā iesniegtā prasību atcelt Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai¹; atgādina, ka šajā regulā tiesiskums ietver tādus principus kā likumība, juridiskā noteiktība, aizliegums patvaļīgi izmantot izpildvaras, efektīva tiesiskā aizsardzība, tostarp tiesu pieejamība neatkarīgām un bezkaislīgām tiesām, varas dalīšana, diskriminācijas aizliegums un vienlīdzība likuma priekšā; aicina Komisiju atsevišķu ziņojuma sadaļu veltīt tiesiskuma pārkāpumiem, kas tieši ietekmē ES finanšu intereses; cildinoši izsakās par to, ka EST pastāvīgi, rūpīgi un konsekventi aizstāv tiesiskumu;
11. uzskata, ka ziņojuma horizontālajā daļā lietotā valoda nav atbilstīga, ņemot vērā uzbrukumu Ungārijas un Polijas tiesu sistēmu neatkarībai sistemātisko raksturu; atkārtoti aicina Komisiju nodrošināt dažādu valstu tiesu sistēmu jēgpilnu un viegli uztveramu salīdzinājumu attiecībā uz situāciju tiesiskuma jomā un īpaši norāda uz jomām, kurās varētu piemērot salīdzināmo sistēmu labāko praksi, un kā varētu novērst līdzīgus trūkumus; turklāt uzskata, ka ziņojumā būtu jāiekļauj ne tikai ikgadējie statistiskie dati, bet arī ir jāsniedz evolucionārs un dinamisks priekšstats par tiesiskuma ievērošanu vai atpakaļslīdēšanu visu dalībvalstu tiesu sistēmās; aicina Komisiju paplašināt ziņojuma priekšmetu, tajā ietverot visas savstarpēji atkarīgās vērtības, kas ir noteiktas LES 2. pantā; mudina ziņojumā pārskatīt visus tiesiskuma pīlārus, tostarp vienlīdzību likuma priekšā, uzraugot fizisku un juridisku personu pamattiesību aizsardzību un jo īpaši minoritāšu tiesību aizsardzību, kā arī, izskatot līdzekļus, kurus izmanto cīņā pret diskrimināciju, naida noziegumiem un naida runu, un sniedzot rūpīgu pārskatu par tiesībaizsardzības iestāžu un juridiskās palīdzības pieejamību;
12. mudina Komisiju katrai dalībvalstij paredzētajās sadaļās sniegt precīzus ieteikumus par konstatētajām problēmām un riskiem, kas ir saistīti ar atpakaļslīdēšanu tiesiskuma jomā, un ierosināt nepieciešamos reaģēšanas pasākumus; turklāt mudina Komisiju nekavējoties un stingri izmantot tās instrumentāriju, tostarp pienākumu neizpildes procedūras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 260. panta 2. punktu, LES 7. panta procedūras un nosacītības mehānismu, ja tas ir nepieciešams, lai valstu tiesu sistēmās ātri un efektīvi novērstu jebkādu atpakaļslīdēšanu tiesiskuma jomā, piemēram, atteikumus īstenot un ievērot EST spriedumus, un aizsargātu ES finanšu intereses;
13. mudina Padomi atsākt un pabeigt visas procedūras, kas ir sāktas saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu un vēl nav pabeigtas, gādājot par to, lai uzklaušīšanās tiktu ņemti vērā jauni notikumi un par to informēt Parlamentu; uzsver, ka jebkāda turpmāka atsākšanas kavēšanās tiks pielīdzināta tiesiskuma principa pārkāpumam — šoreiz no pašas Padomes puses;
14. atgādina, ka žurnālistiem un pilsoniskajai sabiedrībai ir svarīga loma trauksmes celšanā

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.).

par jebkādiem tiesiskuma pārkāpumiem, tostarp attiecībā uz tiesu sistēmu pienācīgu darbību, un uzmanības pievēršanā tiem un prasa viņus pastiprināti aizsargāt pret iebiedēšanu vai vardarbību; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt valsts pārvaldes un valdību pārredzamību; norāda, ka ir jānodrošina piekļuve uzticamiem un uzticamiem informācijas avotiem, lai garantētu kvalitatīvu žurnālistiku un palīdzētu efektīvi apkarot dezinformācijas un maldinošas informācijas izplatīšanos; ar bažām norāda, ka arvien vairāk dalībvalstu pieņem tiesību aktus, kas rada nopietni iegrožo pilsoniskās sabiedrības organizāciju biedrošanās un vārda brīvību, tādējādi sekmējot pilsoniskās sabiedrības telpas sarūkšanu; atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu veiktos pasākumus, ar kuriem atbalsta medijus un žurnālistus; nosoda tiesu iestāžu izmantošanu, lai vērstos pret informācijas brīvību un plurālismu, piemēram, Eiropas Savienībā izmantojot stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPPs*) — tā ir īpaša žurnālistu (viena no mērķauditorijām) vajāšanas forma, kuras rezultātā bieži vien tiek īstenota pašcenzūra; atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par priekšlikumu saistošiem ES tiesību aktiem attiecībā uz kopīgiem un efektīviem aizsardzības pasākumiem *SLAPPs* upuriem visā Savienībā un steidzami prasa to pieņemt; aicina Komisiju tikties ar pilsonisko sabiedrību un valsts iestādēm attiecīgo valstu apmeklējuma laikā tiešsaistē un klātienē;

15. pie viena atgādina par trauksmes cēlēju lomu tiesiskuma pārkāpumu uzrādīšanā un par nepieciešamību aizsargāt trauksmes cēļus saskaņā ar minimālajiem aizsardzības standartiem, kas ir noteikti Direktīvā (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem²; uzskata, ka valsts tiesību aktu pārskatīšana vai jaunu noteikumu un valsts struktūru vai biroju ieviešana, kā tas nesen tika novērots dažās dalībvalstīs, ir ļoti pozitīva tendence, kurai būtu jākalpo par kritēriju citām dalībvalstīm, kurās vēl šāda aizsardzība vai institucionāla struktūra ieviesta nav;
16. turklāt uzskata, ka tiesiskums balstās uz iestāžu līdzsvara un atsvara sistēmu, kuras pamatā ir augsti profesionāla valsts pārvalde un tiesību aktu pareiza piemērošana un tiesas nolēmumu īstenošana no valsts iestāžu puses; norāda, ka juridiskā noteiktība ir būtiska no korupcijas efektīvas apkarošanas viedokļa; atgādina, ka šajā nolūkā ir jāizveido tiesisks regulējums, kurā tiktu sniegta vienota ES korupcijas noziedzīgā nodarījuma definīcija, kuras trūkums lielā mērā apdraud izmeklēšanas un datu vākšanas darbu; uzskata, ka ne mazāk svarīgi ir nodrošināt efektīvu un pārredzamu valsts pārvaldi, kuru reglamentētu noteikumi un procedūras, ar kuriem novērš nelikumīgu rīcību.

---

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	15.3.2022
Galīgais balsojums	+ : 19 - : 4 0 : 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Pascal Arimont, Manon Aubry, Gunnar Beck, Ilana Cicurel, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Jean-Paul Garraud, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Marie Toussaint, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniel Buda, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Sabrina Pignedoli, René Repasi, Nacho Sánchez Amor, Stéphane Séjourné

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

19	+
PPE	Pascal Arimont, Daniel Buda, Geoffroy Didier, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
S&D	René Repasi, Franco Roberti, Nacho Sánchez Amor, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Renew	Ilana Cicurel, Pascal Durand, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
Verts/ALE	Patrick Breyer, Marie Toussaint
The Left	Manon Aubry

4	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
ECR	Raffaele Stancanelli

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

1.3.2022

BUDŽETA KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Eider Gardiazabal Rubial*

IEROSINĀJUMI

Budžeta komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai¹ (Tiesiskuma nosacījumu regula) stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī un kopš minētā datuma ir saistoša kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs;
1. atgādina, ka, lai konstatētu tiesiskuma principu pārkāpumus, Komisijai ir jāveic objektīvs, neatkarīgs, taisnīgs, rūpīgs un kvalitatīvs novērtējums, kurā būtu ņemta vērā attiecīgā, no pieejamiem avotiem un atzītām iestādēm iegūtā informācija; uzstāj, ka gada ziņojums par tiesiskumu ir sistemātiski jāizmanto šim novērtējumam, ielāgojot iepriekš minētos kritērijus;
  2. atkārtoti aicina Komisiju nekavējoties rīkoties saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu un bez turpmākas kavēšanās pilnībā izmantot tās rīcībā esošos izmeklēšanas instrumentus, ar kuriem novērš tiesiskuma nepilnības dalībvalstīs, kas pietiekami tiešā veidā varētu ietekmēt vai nopietni apdraud ES budžeta pareizu finanšu pārvaldību; aicina Komisiju stingrāk piemērot Kopīgo noteikumu regulu un Finanšu regulu, lai novērstu ES līdzekļu diskriminējošu izmantošanu, jo īpaši to politiski motivēta rakstura izmantošanu;
  3. atgādina, ka Parlamenta komiteju kompetences būtu jāpiešķir, pamatojoties uz Reglamenta VI pielikumu, ja Tiesiskuma nosacījumu regulas procedūras pārkāpumus izskata Parlaments, lai veiktu budžeta pasākumus gadījumos, kad kādā dalībvalstī tiek pārkāpts tiesiskums;
  4. aicina Komisiju izklāstīt nākt klajā ar ieteikumiem, kā dalībvalstīm samazināt

---

¹ OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

pandēmijas negatīvo ietekmi uz valstu tiesu darbību un nodrošināt atbilstību vienam no tiesiskuma pamatelementiem, proti, nodrošināt tiesu sistēmas efektivitāti;

5. atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā ir izvērtēts tiesiskuma stāvoklis katrā dalībvalstī; tomēr konstatē, ka tajā nav skaidri nošķirtas dalībvalstis, kurās ir atsevišķi trūkumi, un dalībvalstis, kurās tiesiskuma jomā pastāv sistēmiskas nepilnības; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos šo nošķirumu veikt precīzāk;
6. atgādinot par Parlamenta 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai², uzstāj, lai Komisija savā gada ziņojumā par tiesiskumu iekļautu atsevišķu nodaļu, kurā būtu aplūkoti gadījumi, kad tiesiskuma pārkāpumi kādā dalībvalstī pietiekami nepastarpināti varētu ietekmēt vai nopietni apdraudēt ES budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību; turklāt uzstāj, ka par gada ziņojumā par tiesiskumu publicētajiem konstatējumiem nebūtu jāveic turpmāka neoficiāla informācijas apmaiņa, ar attiecīgo dalībvalsti īstenojot Tiesiskuma nosacījumu regulas 6. panta 1. punktā minēto paziņojuma procedūru;
7. atgādina, ka Tiesiskuma nosacījumu regula attiecas gan uz atsevišķiem tiesiskuma principu pārkāpumiem, gan uz sistēmiskiem pārkāpumiem, kas ir plaši izplatīti vai kurus regulāri ar savu darbību vai bezdarbību izdara publiskās iestādes vai uz šādu iestāžu noteiktiem vispārējiem pasākumiem; pauž nožēlu par to, ka 2021. gada ziņojuma par tiesiskumu struktūra ne vienmēr ir piemērota tam, lai efektīvi identificētu šādus sistēmiskus pārkāpumus, un aicina Komisiju ziņojumu par 2022. gadu izstrādāt tā, lai nodrošinātu, ka šādu sistēmisku pārkāpumu pārbaude gada ziņojumā par tiesiskumu atspoguļota tiek pilnībā; aicina Komisiju rīkoties, lai apkarotu pārkāpumus, kurus tā ir konstatējusi iepriekšējos gada ziņojumos par tiesiskumu;
8. atgādina, ka saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu tiesiskums ir jāsaprot, ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā noteiktās vērtības un principus, tostarp pamattiesības un nediskrimināciju; uzskata, ka pastāvīgi demokrātijas un pamattiesību pārkāpumi, tostarp uzbrukumi mediju un žurnālistu brīvībai, migrantiem, sievietu tiesībām, *LGBTQIA+* tiesībām un biedrošanās un pulcēšanās brīvības apspiešana, ietekmē projektus, kurus dalībvalstis nolemj finansēt ar ES līdzekļiem, un tiem var būt pietiekami tieša ietekme uz Savienības finanšu interešu aizsardzību; aicina Komisiju rīkoties un ņemt to vērā, īstenojot minēto regulu;
9. atgādina, ka juridiskā noteiktība un tiesiskuma standartu ievērošana ir galvenie saimnieciskās darbības priekšnoteikumi; norāda, ka, ņemot vērā pieaugošo protekcionisma tendenci, diskriminējošu pasākumu īstenošanu pret ārvalstu ieguldītājiem un dažu dalībvalstu valsts pārvaldes iestāžu pieņemto lēmumu pieaugoši patvaļīgo raksturu, tiesiskuma ekonomiskā dimensija būt jāņem vērā vairāk, jo tā ir uzskatāma par tiesiskuma mehānisma neatņemamu sastāvdaļu; pauž nožēlu par to, ka 2021. gada ziņojuma par tiesiskumu struktūra par šādu ekonomikas nozarēs izdarītu pārkāpumu efektīvas konstatēšanas līdzekli nekalpo, un aicina Komisiju gada ziņojumā šo aspektu uzlabot;
10. uzskata, ka, ņemot vērā tiesiskuma principu un ES budžeta apdraudējuma faktorus,

---

² OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.

pārkāpumu gadījumā ES publisko līdzekļu aizsardzībai ir jāpiemēro holistiska pieeja; uzskata, ka struktūrām, kuru uzdevums ir nodrošināt ES līdzekļu pienācīgu pārvaldību, ir jāsadarbojas, cik vien iespējams, efektīvi; aicina visas dalībvalstis, kas vēl nav kļuvušas par Eiropas Prokuratūras dalībvalstīm, par tādām kļūt;

11. atzinīgi vērtē pārdomas par tiesu sistēmas nesatricināmību un uzsver, ka efektīvas tiesu sistēmas ir būtiskas no tiesiskuma ievērošanas viedokļa; atgādina, ka pandēmija negatīvi ietekmēja gan tiesu pieejamību, gan valstu tiesu efektivitāti, tostarp izraisīja valstu tiesu daļēju slēgšanu un digitalizācijas izmantošanu dažos tiesas procesos;
12. aicina Komisiju nodrošināt, lai ikgadējā ziņojumā par tiesiskumu tiktu iztirzāta visu tādu attiecīgo ieteikumu izpilde, kuri konkrētām valstīm ir jāpilda, īstenojot Eiropas pusgadu, jo īpaši ieteikumi, kas ir saistīti ar tiesu iestāžu un prokuratūras neatkarību, kā arī tie, kas attiecas uz korupcijas apkarošanu un pārredzamības un integritātes nodrošināšanu;
13. uzsver pilsoniskās sabiedrības dalībnieku neatsveramo lomu gada ziņojuma par tiesiskumu izstrādē nozīmīgo aspektu agrīnā apzināšanā un stingri uzstāj, lai Komisija nosaka pienācīgu apspriešanos, paredzot saprātīgus termiņus, piemēram, no divu mēnešu laikposma izslēdzot tradicionālo ziemas brīvdienų periodu; turklāt aicina Komisiju pārskatīt universālu tās anketas formātu, ar kuras palīdzību sniedz ieguldījumu, un nodrošināt, ka apspriešanās tiek īstenota, ar iesaistītajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kuru ieguldījums būtu pilnībā jāatspoguļo ziņojumā, risinot pienācīgu dialogu; mudina Komisiju censties no pilsoniskās sabiedrības saņemt papildu informāciju par to, kā optimizēt apspriešanās par turpmākajiem ziņojumiem procesu;
14. pauž bažas par mediju brīvības pakāpeniskas graušanas plašāku ietekmi, jo īpaši, ja runa ir par ES finanšu interešu aizsardzību; mudina Komisiju sniegt novērtējumu par mediju brīvības un mediju plurālisma aizsardzības valsts risinājumu efektivitāti un lietderību, īpašu uzmanību pievēršot mediju lomai cīņā pret korupciju; uzsver, ka ir svarīgi novērtēt un uzraudzīt mediju stāvokli dalībvalstīs, jo īpaši, izskatot visus valdības veiktos pasākumus, kuru veikšanas mērķis ir apklusināt kritiskus medijus un/vai apdraudētu brīvību un plurālismu nolūkā novērst risku, ka dažu personu rīcībā informācija koncentrēties vēl vairāk, kas varētu kavēt brīvas un neatkarīgas informācijas izplatīšanu; uzskata, ka Komisijai šādi pūliņi būtu jāvērs gan attiecībā uz dalībvalstu sabiedriskajiem medijiem, gan uz to privātā sektora medijiem un to, cik lielā mērā tie gan *de jure*, gan *de facto* ir neatkarīgi no valsts iestādēm, politiskajām partijām vai jebkādas cita veida iejaukšanās, un būtu jāapzina situācijas, kurās nav veikts potenciālo interešu konfliktu un mediju koncentrācijas, un mediju īpašumtiesību pārredzamības novērtējums; uzsver, ka ir jānodrošina, lai privāto mediju operatori būtu finansiāli neatkarīgi un lai tiem būtu ilgtspējīgas darbības piemēroti apstākļi un tādējādi novērstu mediju politisko uzpērkamību.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	28.2.2022
Galīgais balsojums	+: 30 -: 5 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Rasmus Andresen, Anna Bonfrisco, Olivier Chastel, Lefteris Christoforou, David Cormand, Paolo De Castro, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Hélène Laporte, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Silvia Modig, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Karlo Ressler, Bogdan Rzońca, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Elisabetta Gualmini

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

30	+
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Karlo Ressler, Rainer Wieland, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Moritz Körner, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds
S&D	Paolo De Castro, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Margarida Marques, Victor Negrescu
The Left	Silvia Modig, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

5	-
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Valentino Grant, Hélène Laporte
NI	Andor Deli, Lefteris Nikolaou-Alavanos

1	0
ID	Joachim Kuhs

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

21.3.2022

KONSTITUCIONĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Sophia in 't Veld*

IEROSINĀJUMI

Konstitucionālo jautājumu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē gada ziņojumu par tiesiskumu kā būtisku elementu un pozitīvu papildinājumu ES tiesiskuma instrumentu kopumam, ar kuru veicina uzlabojumus un novērš un risina tiesiskuma problēmas dalībvalstīs;
2. stingri nosoda visus uzbrukumus demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām; uzsver, ka 2020. gada ziņojumā par tiesiskumu virknē dalībvalstu tika atbalstītas pozitīvas reformas, kas skāra tiesiskuma sfēru; tomēr uzsver, ka vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv nopietnas bažas par tiesu iestāžu neatkarību un efektīvu darbību, plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu un cīņu pret korupciju, kuru īpaši ir skārusi Covid-19 pandēmija;
3. uzsver, ka ir svarīgi veikt novērtējumus un ieteikumus par apstākļiem cietumos un tiesu iestāžu pieejamību, tostarp tiesībām uz taisnīgu tiesu, tiesībām uz aizstāvību, nevainīguma prezumpcijas principu, cietušo aizsardzību un tiesvedības ilgumu;
4. pauž nožēlu par to, ka vairākas dalībvalstis ir piedzīvojušas starptautiskā preses brīvības reitinga kritumu; uzsver sabiedrisko mediju neaizstājamo lomu un to, ka ir būtiski nodrošināt un saglabāt to neatkarību no politiskas iejaukšanās; stingri nosoda mediju brīvības apdraudējumu, kas ietver arī žurnālistu un trauksmes cēlēju aizskaršanu un uzbrukumus viņiem, žurnālistu tiesību aizsardzības ignorēšana, kā arī plašsaziņas līdzekļu sagrābšanu un darbības, kuru pamatā ir ekonomisku vai politisku mērķu sasniegšana mediju nozarē;
5. uzsver, ka ziņojumā ir vajadzīga padziļinātāka analīze un ieteikumi attiecībā uz nediskriminācijas principu; šajā sakarībā prasa plašāk piemērot Pamattiesību hartā ietvertu nediskriminācijas klauzulu, lai tiesiskuma īstenošanas kontroli dalībvalstīs un ES kopumā saskaņotu ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 14. pantu; vienlaikus aicina visas ES iestādes diskriminācijas aizlieguma klauzulu interpretēt pēc iespējas plašāk;

6. uzsver, ka, kamēr vairākās dalībvalstīs ir ievērojami pastiprinājušies centieni apkarot korupciju, citas dalībvalstis savukārt rada bažas par izmeklēšanas un kriminālvajāšanas efektivitāti; konstatē, ka kopš 2014. gada pretkorupcijas ziņojuma publicēšanas šim tematam vairs nav pievērsta tik liela uzmanība; aicina Komisiju reizi divos gados publicēt īpašu pretkorupcijas ziņojumu, kas būtu jāiekļauj ziņojumā par tiesiskumu un jāsastāda pēc 2014. gada parauga, ietverot arī pašu ES iestāžu analīzi;
7. uzsver, ka publiskās debates par ziņojumu ir ļoti būtiskas no ikgadējā tiesiskuma cikla viedokļa un ka tādēļ tā publicēšanas laiks ir izšķiroši svarīgs; tādēļ pauž nožēlu par 2021. gada ziņojuma publicēšanu — īsi pirms Parlamenta brīvdienām jūlija vidū; aicina Komisiju katru septembri rīkot ikgadēju ES vērtību nedēļu, kurā minētais ziņojums tiktu iesniegts Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem vienlaikus ar rezultātu apkopojumu tiesiskuma jomā, kurā tas būtu būtu labāk atspoguļots, kā arī kopā ar ziņojumu par pamattiesībām un mediju plurālisma uzraudzības instrumenta rezultātiem; prasa šo ES vērtību nedēļu rīkot kopā ar ikgadēju Eiropas konferenci par tiesiskumu, kurā būtu jāiesaista sociāli daudzveidīgas valstu delegācijas, tostarp gan pilsoņi, gan ierēdņi no visām dalībvalstīm, kā tas ir ieteikts Konferencēs par Eiropas nākotni 2. paneldiskusijā par demokrātiju un vērtībām; konstatē, ka tas atbilst Parlamenta iepriekšējiem aicinājumiem izveidot ikgadēju demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ciklu, kura ievērojamākā vieta būtu atvēlēta ES vērtību nedēļai;
8. atgādina, ka joprojām nav īstenoti svarīgi Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūcijā un 2020. gada 7. oktobra rezolūcijā par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi minēti elementi, piemēram, nav izveidota neatkarīgu ekspertu grupa, nav paplašināts tvērums, lai uzraudzītu visu to vērtību ievērošanu, kas ir noteiktas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā; aicina Komisiju vērsties pret šīm nepilnībām; pauž nožēlu par to, ka ziņojumā secinājumos nav skaidri nošķirtas dalībvalstis, kurās ir atsevišķi trūkumi, un dalībvalstis, kurās ir sistēmiski tiesiskuma trūkumiem; tādēļ aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos izdarīt skaidrus secinājumus par situācijas nopietnību dalībvalstīs, lai nepieļautu, ka ziņojums dažās dalībvalstīs tiek ļaunprātīgi izmantots kā autokratizācijas procesu relativizēšanas instruments; atgādina, cik svarīgas ir sarunas par iestāžu nolīgumu, ar kuru izveido ikgadēju uzraudzības ciklu; aicina Padomi un Komisiju iesaistīties diskusijās par šādu iestāžu nolīgumu, ar kuru Eiropas Savienībā izveido vienotu un saskaņotu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības sistēmu;
9. atzinīgi vērtē to, ka Komisija par šo ziņojumu apspriedās ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem; uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības dalībnieki var sniegt kritiskāku viedokli nekā attiecīgās valdības; tomēr uzskata, ka Komisijai ir jāapliecina lielāka pārredzamība attiecībā uz metodiku un ieinteresēto personu atlasīšanu un ka pēc apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību ir jāseko jēgpilniem reakcijas pasākumiem; aicina Komisiju noteikt pietiekami ilgus datu iesniegšanas termiņus un pārskatīt universālas anketas formātu; mudina Komisiju censties no pilsoniskās sabiedrības saņemt papildu informāciju par to, kā optimizēt apspriešanās par turpmākajiem ziņojumiem procesu; uzsver, ka visā Eiropas Savienībā ir vajadzīga funkcionējoša pilsoniskā sabiedrība, izmantojot programmu “Pilsonība, vienlīdzība, tiesības un vērtības”, un prasa izveidot Eiropas apvienību un bezpeļņas organizāciju statūtus;
10. tādēļ uzskata, ka ziņojumā būtu jāiekļauj ne tikai uzraudzība, bet arī konkrētām valstīm

adresēti ieteikumi attiecībā uz preventīviem un korektīviem pasākumiem, kas ir jānosaka attiecīgajām dalībvalstīm, precīzi izklāstot izpildes pasākumus un konkrētus pārkāpumu novēršanas priekšlikumus neatbilstības gadījumā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos, sākot ar 2022. gadu, saskaņā ar Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūciju iekļaut konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, kuri tiktu formulēti, ņemot vērā dalībvalstu pienākumus, kas tām ir paredzēti ES tiesību aktos un starptautiskajos cilvēktiesību aktos un standartos; aicina Komisiju gaidāmajā ziņojumā par tiesiskumu uzraudzīt to, kā dalībvalstis īsteno tiesību aktus un standartus cilvēktiesību jomā, un iekļaut novērtējumu par to, pateicoties kam, varētu izsekot un novērtēt progresu un atpakaļslīdēšanu;

11. aicina Komisiju ziņojumu par tiesiskumu un tās ieteikumus sasaistīt ar instrumentiem, ar kuriem nodrošina ES tiesību aktu piemērošanu, piemēram, pārkāpuma procedūrām, LES 7. panta procedūrām un Tiesiskuma nosacītības regulu; aicina Komisiju stiprināt, apkopot un izmantot visus pašreizējos mehānismus, ar kuriem nodrošina, lai Līgumos ietvertie principi un vērtības tiktu ievēroti visā Eiropas Savienībā; aicina Komisiju izstrādāt priekšlikumus, kas vēl vairāk stiprinātu tiesiskuma instrumentu kopumu;
12. prasa ziņojumā iekļaut pārskatu par visiem katrā dalībvalstī Komisijas veiktajiem izpildes pasākumiem, tostarp tiem, kas ir veikti pārkāpuma procedūru laikā, kā arī par to, kā tiek ievēroti Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību pagaidu rīkojumi un tiesas spriedumi, tādējādi sniedzot ieguldījumu visaptverošā ES tiesību piemērošanas rezultātu apkopojumā;
13. aicina Komisiju pabeigt katras valsts sadaļu, kurā būtu veikts dalībvalstu rezultātu novērtējums attiecībā uz atsevišķiem ziņojuma pīlāriem, norādot, cik lielā mērā ir izpildīti Tiesiskuma nosacītības regulas nosacījumi; pauž nožēlu par to, ka Komisija vēl nav pilnībā izmantojusi šo instrumentu, un aicina Komisiju nekavējoties pilnībā un proaktīvi to piemērot attiecībā uz visiem ES fondiem un programmām; atgādina ES Tiesas spriedumus lietās C-156/21 un C-157/21, kuros ir apstiprināts, ka nosacītības mehānisms tika pieņemts ar attiecīgu juridisko pamatu un atbilst LES 7. pantam un juridiskās noteiktības principam;
14. aicina ES iestādes izlasīt gada ziņojumu par tiesiskumu, ņemot vērā ziņojumu par pamattiesībām, jo starp demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām pastāv cieša saikne;
15. uzsver, ka ziņojumā ES līmenī darbojošās konstitucionālās pārbaudes un atsvara sistēma būtu jāanalizē neatkarīgiem ekspertiem; šim nolūkam aņemamas lūgt Venēcijas komisijas atzinumu par ES pārvaldībā īstenotajiem demokrātijas pamatprincipiem, jo īpaši par varas dalīšanu, pārskatatbildību un līdzsvara un atsvara sistēmu;
16. uzsver iestāžu dialoga un sadarbības nozīmi tiesiskuma jautājumos; aicina Padomi apspriest ziņojumu, nodrošinot pilnīgu pārredzamību, un sākt dialogu ar Eiropas Parlamentu; aicina arī Eiropadomi apspriest ziņojuma secinājumus, jo LES 2. pantā noteiktās vērtības ir uzskatāmas par jautājumu, kas ir jāaplūko visaugstākajā politiskajā līmenī. pauž dziļu nožēlu par to, ka Padome joprojām nav panākusi progresu LES 7. panta 1. punktā paredzētās procedūras īstenošanā, jo šāda minstināšanās apdraud vienu no svarīgākajiem ES tiesiskuma instrumentu kopuma instrumentiem; uzsver, ka attiecībā uz Padomes ieteikumiem un tam, lai noteiktu, vai pastāv nepārprotams risks,

ka kāda dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt LES 2. panta vērtības, vienprātīgs balsojums nav vajadzīgs; norāda, ka Padomes rīkotās uzklauššanas nav ne regulāras, ne strukturētas, un aicina Padomi sniegt attiecīgajām valstīm konkrētus ieteikumus, tostarp termiņus; konstatē, ka nespēja panākt progresu LES 7. panta procedūras īstenošanā ļauj turpināt novirzīties no LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, apdraudot šīs vērtības un savstarpējo uzticēšanos starp dalībvalstīm un ES kopumā; pieņem zināšanai Padomes prezidentvalsts Francijas apņemšanos 2022. gada pirmajā pusē rīkot oficiālas uzklauššanas un mudina prezidentvalsti Franciju veikt atbilstošus pasākumus, kas virzītu uz priekšu LES 7. panta 1. punktā paredzēto procedūru; atkārtoti prasa Parlamentam sniegt Padomei pamatotu priekšlikumu, piedalīties uzklauššanās, jo īpaši tad, ja Parlaments pats ir uzsācis procedūru, un nekavējoties un pilnībā informēt par to visos posmos, tostarp ar attiecīgo procedūrā iesaistīto parlamentāro komiteju starpniecību.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	16.3.2022
Galīgais balsojums	+: 22 -: 6 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Antonio Tajani, László Trócsányi, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jorge Buxadé Villalba, Nathalie Colin-Oesterlé, Sophia in 't Veld, Nikolaj Villumsen

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

22	+
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Sven Simon, Antonio Tajani, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Sophia in 't Veld
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

6	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Antonio Maria Rinaldi
NI	László Trócsányi

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

15.3.2022

LŪGUMRAKSTU KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2021/2180(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Isabel Benjumea*

IEROSINĀJUMI

Lūgumrakstu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. uzsver Lūgumrakstu komitejas svarīgo lomu iespējamo tiesiskuma pārkāpumu apzināšanā un ziņošanā par tiem, ņemot vērā daudzus lūgumrakstus, kas ir saņemti no iedzīvotājiem, kuri ir noraizējušies par tiesiskuma pārkāpumiem; ir cieši pārliecināts, ka visu ES pilsoņu un viņu pamattiesību pilnīgu aizsardzību visā Savienībā var nodrošināt tikai tad, ja visas dalībvalstis pilnīgi ievēro visus tiesiskuma principus un citas vērtības, kas ir nostiprinātas LES 2. pantā, jo trūkumi vienā dalībvalstī ietekmē citas dalībvalstis un Savienību kopumā; uzsver, ka tiesiskums ir viena no Savienības kopīgajām vērtībām un līdz ar to ir būtisks no tās mērķu sasniegšanas viedokļa; norāda, ka tā veicināšana un atbalstīšana ir ES un dalībvalstu kopīga atbildība;
2. uzsver, ka tiesiskums ietver tādus principus kā likumība, juridiskā noteiktība, varas dalīšana, izpildvaras patvaļīgas īstenošanas aizliegums, efektīva tiesiskā aizsardzība neatkarīgās un objektīvās tiesās, pilnībā ievērojot pamattiesības un ES tiesības, cīņa pret nesodāmību, spriedumu savlaicīga izpilde, tostarp visu publisko iestāžu likumpaklausības iepretim pieņemtajiem tiesību aktiem un procedūrām nodrošināšana, un vienlīdzība likuma un valstu iestāžu priekšā; uzsver, ka šādi principi ir kopīgi visām dalībvalstīm neatkarīgi no to atšķirīgajām tiesību sistēmām;
3. uzsver, cik svarīgi ir Parlamenta ieteikumi, kas ir iekļauti 2021. gada 24. jūnija rezolūcijā par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu¹; ar nožēlu konstatē, ka Komisija 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu visus šos ieteikumus pienācīgi ņēmusi vērā nav un nav pietiekami atspoguļojusi visas ar tiesiskumu saistītās problēmas;
4. uzsver, ka tiesu iestāžu pārskatatbildība, prokuratūras un tiesu neatkarība un spriedumu izpilde ir centrāli tiesiskuma elementi; aicina Komisiju panākt šo ES pamatvērtību ievērošanu, ja dalībvalstis tās pārkāpj vai ja dalībvalstis nevēršas pret pārkāpumiem, ko

¹ OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.

ir izdarījušas zemāka līmeņa struktūras, lai palielinātu iedzīvotāju uzticēšanos tiesu iestādēm; aicina Komisiju šajā nolūkā izmantot visus tās rīcībā esošos līdzekļus, jo īpaši attiecīgā gadījumā tiesiskuma nosacītības mehānismu; aicina dalībvalstis aizsargāt tiesnešus un prokuroorus no politiskiem uzbrukumiem un spiediena, ar ko tiek mēģināts iedragāt viņu darbu, lai pilnībā saglabātu šo amatpersonu neatkarību;

5. norāda uz lūgumrakstu lielo skaitu² saistībā ar Covid-19 pandēmijas radītajām problēmām; šajā sakarībā atgādina, ka Venēcijas komisija pašlaik uzrauga pasākumus, kurus dalībvalstis ir veikušas pandēmijas rezultātā, un to ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumos izmeklēt un turpināt novērtēt, vai ar Covid-19 saistītie pasākumi bija ierobežoti laikā un vai to nepieciešamība un samērīgums bija pamatoti, un pilnībā sabiedrībai darīt zināmus minētā novērtējuma rezultātus; prasa novērtēt pandēmijas laikā īstenoto līdzsvara un atsvara sistēmu; ar bažām ņem vērā to, ka vairāku dalībvalstu tiesas jau ir nolēmušas, ka daži pasākumi neatbilda valsts konstitūcijai; uzsver, ka pirms krīzes ir jāievieš skaidrs tiesiskais režīms; šajā sakarībā uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāizmanto Covid-19 pieredze, lai nodrošinātu, ka turpmākās krīzes tiks risinātas ar nepieciešamo pārskatbildību un pārredzamību; atzinīgi vērtē ombudu un cilvēktiesību iestāžu centienus nodrošināt sava darba nepārtrauktību, neraugoties uz lielajām problēmām, ar kurām tie saskārās;
6. konstatē, ka Covid-19 pandēmijas dēļ vairāku dalībvalstu valdības steidzami ieviesa ārkārtas režīmus un pieņēma dekrētlikumus un ka šis solis ir ietekmējis valstu tiesu sistēmu darbību un tiesu darbību; pauž nožēlu par to, ka pandēmijas laikā dažu valstu parlamenti lēmumu pieņemšanā nepiedalījās un neiesaistījās, un to, ka daudzās dalībvalstīs parlamenti bija slēgti, kā rezultātā ir palielinājušās valdību pilnvaras un ir izzudusi izpildvaras atzara pārskatbildība un pārredzamība;
7. aicina ES iestādes un dalībvalstis uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti, izstrādājot un ieviešot strukturālas reformas un panākot augstu digitalizācijas līmeni, kas ir izrādījusies efektīva neizskatīto lietu novēršanas jomā, jo īpaši Covid-19 pandēmijas pirmajā posmā; uzsver, ka ir nepieciešami atbilstīgi finanšu līdzekļi un cilvēkresursi, ar kuriem var izveidot efektīvas tiesu sistēmas;
8. pauž dziļas bažas par Polijas Konstitucionālās tiesas statusu, prokurooru un valdības ciešo saikni (jo īpaši ģenerālprokurora/tieslietu ministra) un to, ka nekā netiek ievērotas ne tikai ES tiesību aktu prasības, bet arī Eiropas Cilvēktiesību konvencija un Polijas Konstitūcijā paustās prasības³; turklāt pauž bažas par tiesu iestāžu objektivitāti Ungārijā⁴ un tiesu iestāžu neatkarību Spānijā⁵;
9. uzsver, ka ir obligāti jānodrošina tiesas spriedumu izpilde gan valsts, gan ES līmenī, un nosoda to, ka attiecīgās valsts iestādes neievēro EST un valstu tiesu spriedumus; uzsver, ka Eiropas Savienības Tiesas spriedumi ir jāīsteno savlaicīgi un pēc iespējas ātrāk

---

² Lūgumraksti Nr. 1438/2020, Nr. 1469/2020, Nr. 1493/2020, Nr. 1501/2020, Nr. 0038/2021, Nr. 0046/2021, Nr. 0053/2021, Nr. 0106/2021, Nr. 0152/2021, Nr. 0186/2021 un Nr. 0533/2021.

³ Sk. lūgumrakstus Nr. 0559/2020, 1154/2020, 1246/2020, 1360/2020 un 0869/2021.

⁴ Sk. lūgumrakstu Nr. 1512/2020.

⁵ Sk. lūgumrakstus Nr. 1180/2020, 1182/2020, 1326/2020, 1367/2020, 1561/2020 un 0353/2021.

saskaņā ar Līgumiem⁶, jo īpaši tiesas spriedumi, kuru mērķis ir novērst diskrimināciju dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu, piederības nacionālajai minoritātei, īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ;

10. pauž nožēlu par Katalonijas valdības iestāžu attieksmi, publiski dižojoties par atteikšanos izpildīt kompetento tiesu spriedumus izglītības jomā un līdz ar to klaji pārkāpjot bērnu tiesības studēt savas dalībvalsts oficiālajā valodā; uzskata, ka šāda attieksme un rīcība, kā arī prasītāju vajāšana apdraud tiesiskuma ievērošanu un varas dalīšanu, tādējādi nopietni kaitējot likumam un pilsoņu tiesībām;
11. aicina Komisiju veikt korupcijas novēršanas stiprināšanas pasākumus⁷, kas nodrošinātu lielāku publiskās pārvaldes pārredzamību un uzlabotu piekļuvi informācijai par lobēšanu un politisko partiju finansēšanas uzraudzību; uzsver, ka korupcijas apkarošanas pasākumi ir būtiski, lai aizsargātu Savienības ekonomiskās intereses un tās ilgtspējīgu izaugsmi; uzsver, ka šādi pasākumi, jo īpaši ar pandēmiju saistītos procesos, ir obligāti, lai novērstu pārkāpumus un ļaunprātīgu rīcību, kas apdraud dalībvalstu un Savienības atlabšanu pēc krīzes; brīdina dalībvalstis par faktoriem, kas apdraud korupcijas apkarošanu, jo īpaši Covid-19 laikā, jo kopumā ir paātrinājies lēmumu pieņemšanas process un ir vienkāršojušas valsts pārvaldes procedūras, piemēram, publiskā iepirkuma jomā, kā rezultātā tiek izvēlēts nekonkurētspējīgs piedāvājums vai līgums tiek slēgts bez konkursa;
12. pauž bažas par to trauksmes cēlēju drošību, kuri ziņo par korupciju⁸ vai citām nelikumīgām darbībām⁹ un pēc tam saskaras ar savu pamattiesību pārkāpumiem;
13. pauž nožēlu par to, ka mediju neatkarība un žurnālistu drošība pilnībā garantētas nav; uzsver mediju plurālisma nozīmi un nepieciešamību aizsargāt žurnālistus pret draudiem un uzbrukumiem, lai novērstu pašcenzūru, nodrošinātu izpausmes un vārda brīvību un tiesības uz informāciju un aizsargātu profesionālo žurnālistiku; uzsver pētniecisko žurnālistu neatsveramo lomu cīņā pret korupciju, krāpšanu un nelikumīgām darbībām, kuras negatīvi ietekmē ES budžetu; šajā sakarībā atkārtoti norāda, ka pētnieciskā žurnālistika ir jāaizsargā pret stratēģiskām tiesvedībām pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPPs*), lielu vērību pievēršot tam, kā tās ietekmē mazākus ziņu izdevumus un pašnodarbinātos žurnālistus; konstatē, ka personas aizskaršana, iebiedēšana un draudi dzīvībai ir īpaši satraucoši un ka visā Eiropas Savienībā pieaug draudi tiešsaistē; uzsver grūtības, ar kurām saskaras žurnālisti un mediji, sniedzot iedzīvotājiem uz faktiem balstītu informāciju par Covid-19 pandēmiju; pauž bažas par žurnālistu ekonomisko un darba apstākļu pasliktināšanos Covid-19 pandēmijas un tai sekojošās krīzes laikā, uzsverot bezdarba līmeņa būtisku pieaugumu šajā nozarē; aicina Komisiju uzlabot instrumentus, ar kuriem novērtē valdību veiktos pasākumus, kas var apdraudēt informācijas brīvību un plurālismu;

---

⁶ Sk. lūgumrakstu Nr. 0858/2017 par mācību procesa pilnīgas norises katalāņu skolā ietekmi uz ģimenēm, kas pārcēlas uz šo reģionu.

Sk., piemēram, lūgumrakstu Nr. 0822/2020 par iespējamu korupciju Bulgārijā un lūgumrakstu Nr. 0194/2020 par iespējamu korupciju Slovākijā.

⁸ Sk. lūgumrakstu Nr. 0242/2021.

⁹ Sk. lūgumrakstu Nr. 1056/2021, ko iesniedza Rumānijas valstspiederīgais *Daniel Bodnar*, par tādu trauksmes cēlēju un žurnālistu aizsardzību, kuri ziņo par nelikumīgu mežizstrādi

14. atkārtoti norāda, ka plašsaziņas līdzekļu neatkarība bieži tiek pārkāpta ar valdības subsīdijām un, diemžēl, arī ļaunprātīgi izmantojot ES līdzekļus, kas ir paredzēti ES politikas un programmu popularizēšanai;
15. vērš uzmanību uz nepieciešamību pēc labāka regulējuma un lielākas pārredzamības attiecībā uz sociālajiem medijiem un tīklošanās platformām¹⁰; pieņem zināšanai to, ka Komisijas 2021. gada ziņojumā par tiesiskumu (COM(2021)0700) mediju nozares horizontālais novērtējums ir veikts nepietiekami un tiešsaistes mediji nav iztirzāti vispār;
16. konstatē, ka viltus ziņas un no tām izrietošā maldinošā informācija, kuras mērķauditorija ir ES iedzīvotāji, apdraud demokrātiju Eiropas Savienībā¹¹, jo īpaši Covid-19 pandēmijas laikā; konstatē, ka dezinformācija ir jāpārbauda un jāapkaro ar garantijām, nepārkāpjot tiesības saņemt un izplatīt informāciju, bez valsts iestāžu iejaukšanās un tādējādi novēršot jebkādas ES Pamattiesību hartas 11. panta 1. punkta pārkāpumus;
17. pauž bažas par to, ka pieaug naida runa un naida noziegumi pret sievietēm, melnādainiem cilvēkiem un citas ādas krāsas cilvēkiem, migrantiem un bēgļiem, *LGBTIQ*¹² un minoritātēm, jo īpaši romiem, kā arī tādas naida runas un noziegumu īpatsvars, kuru pamatā ir reliģiski priekšstati un politiski uzskati; pauž dziļas bažas par to, ka starptautiskās un valstu cilvēktiesību struktūras ir uzsvērušas pieaugošo tādas naida runas īpatsvaru tiešsaistē, ko bieži vien piekopj politiķi un kas bieži ir vērsta pret minoritātēm, tādējādi apdraudot cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošanu, un ir pretrunā plurālisma, nediskriminācijas, iecietības, taisnīguma, solidaritātes un sieviešu un vīriešu līdztiesības principiem; aicina Komisiju turpināt darbu, lai noteiktu efektīvus kritērijus, ar kuriem novērš šo problēmu, un to darīt, neietekmējot sistēmas plurālismu;
18. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis savos tiesību aktos nav pilnībā un pareizi iekļāvušas Padomes Pamatlēmumu par rasismu un ksenofobiju¹²; pauž nožēlu par to, ka Rasu vienlīdzības direktīvas normas¹³ joprojām visās dalībvalstīs pareizi īstenotas netiek;
19. uzsver, ka Komisijas gada ziņojums par tiesiskumu konstatējumi būtu jāliek lietā konkrētās politikas darbībās, lai pilnībā un efektīvi izmantotu visus instrumentus, kas ir pieejami Savienības līmenī un ar kuriem novērš tiesiskuma pārkāpumus, piemēram, pārkāpuma procedūras, tostarp paātrinātas procedūras, pagaidu pasākumu pieteikumus Eiropas Savienības Tiesā un darbības, kuras īsteno sakarā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu neizpildi, ka arī instrumentus, kas ir pieejami saskaņā ar ES finanšu tiesību aktiem un spēkā esošajiem nozares reglamentējošajiem un finanšu noteikumiem, ar kuriem praksē aizsargā ES budžetu, ieskaitot maksājumu termiņu atlikšanu, maksājumu pārtraukšanu, finanšu korekciju veikšanu vai izslēgšanu no ES finansējuma, un

¹⁰ Sk. lūgumrakstus Nr. 1336/2020, Nr. 0036/2021, Nr. 0137/2021, Nr. 0691/2021 un Nr. 0719/2021.

¹¹ Sk. lūgumrakstus Nr. 1310/2020, Nr. 0268/2020, Nr. 0743/2020, Nr. 0743/2020 un Nr. 1293/2020.

¹² Padomes Pamatlēmums 2008/913/TI (2008. gada 28. novembris) par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm

¹³ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības.

procedūras, kas ir nostiprinātas Nosacītības regulā, tiesiskuma satvarā un Līguma par Eiropas Savienību 7. pantā, novēršot ES un tās dalībvalstu dibināšanas vērtību apdraudējuma faktoros; mudina Komisiju efektīvāk un savlaicīgāk izmantot savus instrumentus, tostarp ziņojumu par korupciju vispārējā tiesiskuma mehānisma kontekstā; aicina Komisiju gaidāmajā ziņojumā par tiesiskumu iekļaut konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, tos papildinot ar īstenošanas termiņiem, mērķiem un konkrētām veicamajām darbībām; uzsver iedzīvotāju lielos gaidījumus, kas ir pausti lūgumrakstos, kuros tiek prasīts ātri un efektīvi reaģēt Savienības līmenī, lai izbeigtu tiesiskuma pārkāpumus;

20. uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības organizāciju loma ir īpaši svarīga un ka tām ir jāspēj darboties bez nepamatotas valsts iestāžu iejaukšanās; aicina Komisiju veicināt atklātu, pārredzamu un regulāru dialogu ar pārstāvju apvienībām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp organizācijām un terorismā cietušo apvienībām, lai ņemtu vērā visas to bažas un efektīvāk minētās struktūras iesaistītu pārskatīšanas cikla katrā posmā; uzsver nepieciešamību atļaut iesniegt dokumentus visās ES valodās un nodrošināt tematiski strukturētas konsultācijas, kas palielinātu procesa efektivitāti un vērtīgu atsauksmju apjomu, kā arī nepieciešamību pēc ilgākiem apspriešanās periodiem, kas garantētu visu, tostarp mazo, pilsoniskās sabiedrības organizāciju pienācīgu līdzdalību; aicina dalībvalstis piemērot pārredzamības un informācijas izpaušanas principus attiecībā uz iesaistīto pilsoniskās sabiedrības organizāciju un NVO atlasī;
21. ierosina izveidot “Pilsoņu tiesiskuma platformu”, kas būtu digitāla platforma, kuru uzturētu Parlaments un r kuras starpniecību iedzīvotāji varētu ziņot un dalīties pieredzē par tiesiskuma trūkumiem, neaizsargātību un pārkāpumiem; uzskata, ka šī platforma atbilstu LES 11. panta 1. punktā noteiktajiem mērķiem un Eiropas Parlamenta sūtībai darboties kā tiltam, kas savieno iedzīvotājus ar ES, jo tā dotu viņiem iespēju savstarpēji apmainīties ar pieredzi un viedokļiem, kā arī izveidot pieejamu publisku forumu, kurā var tieši kopiskot individuālas un kolektīvas liecības un darīt tās zināmas tiem, kas uzrauga tiesiskumu un pārējās LES 2. pantā noteiktās vērtības, piemēram, ES iestādēm, juristiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, uzraugiem, žurnālistiem un pētniekiem; uzsver, ka Parlamentam nebūtu pienākuma rīkoties, reaģējot šīm liecībām, bet, ka, pateicoties platformai, varētu gūt dziļāku izpratni par atsevišķu iedzīvotāju bažām, skaidrāk izgaismotu LES 2. pantā noteikto vērtību apdraudējumus, trūkumus un pārkāpumus visā Savienībā un galu galā stiprinātu tiesiskuma kultūru un ES iestāžu iesaistīšanas iedzīvotāju jautājumu risināšanā; ierosina, ka minētā platforma varētu arī sniegt lūgumraksta sagatavošanā nepieciešamo informāciju personām, kuras ziņo par šo pašu jautājumu;
22. uzsver, cik svarīga ir Eiropas Savienības autoritāte jautājumos, kas attiecas uz pievienošanās, jo koncentrēšanās uz kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu tiesu varas neatkarību tajā pašā laikā, kad par tiem pašiem jautājumiem Savienībā pastāv domstarpības un neatrisinātās problēmas, negatīvi ietekmē visu procesu; uzsver, ka Komisijai būtu jāņem vērā Eiropas Revīzijas palātas 2022. gada janvāra Īpašais ziņojums par ES atbalstu tiesiskumam Rietumbalkānos, jo tajā ir pausts tas pats viedoklis. aicina Komisiju izvairīties no negatīvām sekām pievienošanās procesā, ko rada vāja uzticamība tiesiskuma jautājumiem, un norāda, ka Komisijai būtu proaktīvi jārisina iekšējie jautājumi, vienlaikus strādājot pie tiesiskuma ar kandidātvalstīm;

23. pauž bažas par Belovežas gāršu, attiecībā uz kuru netiek ievēroti ES vides tiesību akti par mežu apsaimniekošanu, kā tas ir norādīts Polijas iedzīvotāju iesniegtajā lūgumrakstā Nr. 0805/2017; aicina Komisiju ņemt vērā minēto lūgumrakstu un turpināt noskaidro sienas ietekmi gan uz dabu, gan uz dzīvniekiem, un atkārtoti norāda, ka Komisijai minētais jautājums būtu jāņem vērā Polijai adresētajos ieteikumos;
24. apliecina pilnīgu solidaritāti un nedalītu atbalstu visiem terorismā cietušajiem; nosoda to, ka pašreizējās valdības ved sarunas ar bruņoto grupējumu vadītājiem; pauž nožēlu par to, ka joprojām nav noskaidrota patiesība par visiem teroristu uzbrukumiem, jo īpaši par 379 slepkavībām, kurus ir pastrādājuši teroristu organizācija *ETA*¹⁴;

---

¹⁴Faktu vākšanas misija Vitorijā un Madridē (Spānija) saistībā ar 379 neatrisinātām slepkavībām, kouras izdarīja teroristu grupa *ETA*.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	15.3.2022
Galīgais balsojums	+: 20 -: 9 0: 5
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alviina Alametsä, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Jordan Bardella, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Tamás Deutsch, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Gianna Gancia, Alexis Georgoulis, Peter Jahr, Stelios Kympouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Frédérique Ries, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabel Benjumea Benjumea, Maite Pagazaurtundúa, Demetris Papadakis, Anne-Sophie Pelletier

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

20	+
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze
Renew	Ulrike Müller, Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio

9	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
ID	Jordan Bardella, Markus Buchheit, Gianna Gancia
NI	Tamás Deutsch
The Left	Alexis Georgoulis, Anne-Sophie Pelletier

5	0
NI	Francesca Donato
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Margrete Auken, Eleonora Evi, Tatjana Ždanoka

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	20.4.2022
Galīgais balsojums	+ : 54 - : 11 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Hélène Laporte, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Karlo Ressler, Diana Riba i Giner, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Vincenzo Sofo, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Malin Björk, Daniel Freund, Sira Rego, Thijs Reuten

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

54	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Emil Radev, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Thijs Reuten, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Yana Toom
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Daniel Freund, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, Clare Daly, Cornelia Ernst, Sira Rego
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn

11	-
ID	Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Hélène Laporte, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska
NI	Milan Uhrík

1	0
PPE	Nadine Morano

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas